

Foaiia românească

Vineri
30 iulie
1999

Anul II
Nr. 30

(Serie nouă)

Săptămînal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

Vizită neoficială

Întrevederea Viktor Orbán – Radu Vasile

La sfîrșitul săptămîinii trecute premierul Ungariei, **Viktor Orbán**, a făcut o vizită neoficială în România, răspunzînd invitației de a

chiar peste așteptări. Au fost analizate și aspecte referitoare la schimbul de mărfuri dintre cele două țări, sector în care au apărut unele im-

iar regulamentul învățămîntului românesc adoptat nu demult, face posibil acest fapt. S-a ajuns la un consens în faptul că la Arad, la îm-

miteze drepturile minorităților „s-au exclus din posibilitatea de a se integra în structurile europene”, a afirmat sîmbătă, 24 iulie, la Universitatea de vară „Bálványos” de la Tușnad, premierul ungar Viktor Orbán.

„Aceasta este morala ultimilor zece ani”, a spus Orbán. El a adăugat că, în statele din Europa Centrală și de Est, s-au conturat mai multe modele de rezolvare a problemelor minorităților. În opinia sa, o primă soluție, „de tip balcanic”, este reprimarea armată a cererilor minorităților, adoptată de Iugoslavia. Un alt model este cel adoptat de Europa Centrală și de Est, în care minorităților nu li se permite „să-și administreze viața conform planurilor proprii”, iar soluțiile oferite de guverne sînt superficiale, a adăugat premierul ungar. El a menționat și cel de-al treilea mod de soluționare a problemei minorităților, adoptat de țările Europei Centrale, conform căruia majoritatea permite minorității „să-și trăiască propria viață”. Orbán a spus că rezolvarea problemei minorităților este una dintre capcanele întinse de tranziție fostelor state comuniste din Europa de Est.

Viktor Orbán s-a întîlnit și a purtat convorbiri și cu **Béla Markó**, președintele U.D.M.R.

– km –

participa la *Universitatea de vară „Bálványos” de la Tușnad*.

Folosindu-se de acest prilej la Hotelul Continental din Tîrgu-Mureș, premierul român, Radu Vasile s-a întîlnit cu omologul său ungar, Viktor Orbán.

Convorbirile s-au purtat în cadrul unui dejun, fiind abordate probleme legate de relațiile economice și militare, care au fost considerate că se află pe un fîgaș bun,

puneri de taxe vamale. La întîlnirea cu presa, cei doi prim-miniștri au declarat că relațiile româno-ungare sînt în plină ascensiune, un argument în acest sens fiind sprijinul declarat al autorităților de la Budapesta pentru integrarea României în structurile europene și euroatlantice. De asemenea, au accentuat că nu există nici o piedică juridică pentru înființarea în România a unei universități maghiare,

plinirea a 150 de ani de la Revoluția din 1848–1849, în cadrul împăciuirii istorice ungaro-române, se va așeza fundamentul unui parc memorial, în care va fi ridicată și Statuia libertății dărmată cu cîteva decenii în urmă. Un accent deosebit s-a acordat și examinării posibilităților de dezvoltare a colaborării economice și comerciale dintre Ungaria și România

Țările care au ales să li-

Ilie Ivănuș

„Copil din flori”

„Copil din flori” – vorbe plăcute
celui ce numai le-aude,
dar cine le trăise sensul
cu greu își potolește plîsul.
Mie îmi fu dat să știu cît dor,
să zîmbesc trist la auzul lor,
de mic să le cunosc amarul
și să-mi trăiesc de mic calvarul.

Eram pe-atunci elev de școală,
merinde: mămăligă goală,
și, că eram primul la carte,
copiii – nu din răutate,
ci dintr-un fel de răzbunare –
m-apostrofau cu voce tare,
rănindu-mi inima îndată:
„Bitangule, tu nu ai tată!”

Acasă, în cocioaba mică,
o-ntrebam pe biata bunică:
„De ce n-am tată, nu-s ca alții?”
Plîngea bunica-n ușa tinzii,
și îndurerată-mi răspundea:
„Poate Dumnezeu a vrut așa.”

Trecură ani, și-n viața grea
un prieten doar mă consola,
el mi-a fost mie „facultate”,
acel ce se numește „carte”.
Priveam cu mult jînd cum merg la școli
copii bogați, eu „copil din flori”,
slujeam și mă întrebam în gînd:
„Unde-i dreptatea pe pămînt?”

Neputincios, mînat de ură,
căutam răspunsul în lectură.
Ea-mi dădu aripi zburătoare
spre-mpărăția cu mult soare.

(L-am petrecut pe ultimul drum pe Ilie Ivănuș, dascăl și scriitor de pionierat al românilor din Ungaria contemporană, stins din viață la vîrsta de 86 de ani. Funeraliile au avut loc la 21 iulie 1999, la cimitirul din comuna Zsadány. Necrolog în pagina a 2-a.)

Sarkad și Snagov

Noi localități înfrățite

Săptămîna trecută, timp de trei zile, o delegație de douăzeci de persoane din orașul **Sarkad**, Ungaria, a făcut o vizită la **Snagov**, România în vederea semnării unei **Convenții privind stabilirea relațiilor de înfrățire** între aceste două localități.

Dincolo de reprezentanții Autoguvernației orașului Sarkad, la ședința solemnă a Consiliului local Snagov au participat și **Gheorghe Ardelean**, atașatul cu probleme economice al Ambasadei Ungariei la București, precum și **dr. Géza Jeszensky**, vicepreședintele Consiliului județean Bichiș.

Cu acest prilej, Convenția privind stabilirea relațiilor de înfrățire a fost semnată de primarii celor două localități, de **Imre Tóth** și, respectiv **Niculae-Marian Marinescu**. În baza acestui document, arată conducerile

celor două localități, vor acționa în scopul dezvoltării relațiilor cetățenești, economice, culturale, turistice, sportive și religioase, vor populariza realizările de colaborare între instituțiile lor.

De menționat că în viitorul apropiat se va semna o **Convenție de înfrățire între județul Ilfov și județul Bichiș**, după care se propune ca vizita anuală să fie făcută de delegații mixte formate din membri ai conducerii județene și ai conducerii localităților înfrățite.

În timpul șederii la Snagov, delegația orașului Sarkad a inaugurat o placă comemorativă bilingvă la București, în amintirea șercădanului **Ferenc Veress**, inginer care a pus bazele rețelei căii ferate române. Curiozitatea inițiativei șercădanilor este că pînă acum nu au fost caracteristice relațiile cu localitățile transcarpatiene.

Din cuprins:

● „Un jurnalist de marcă este întotdeauna bine informat, este cult și are sensibilitatea subiectului.” (Pag. a 3-a)

● „O localitate mică cu o mare dragoste față de artă” (Pag. a 5-a)

● Artiști de rang european (Pag. a 6-a)

In memoriam Ilie Ivănuș (1913–1999)

Zilele acestea am aflat că s-a stins din viață Ilie Ivănuș. Această veste îmi părea incredibilă, măcar că ultima dată când l-am întâlnit, în 1993, pe octogenarul scriitor, ca invitat al conducerii *Societății Culturale a Românilor din Budapesta*, îmi părea cam palid, îmbătrânit. Călătorind în capitala Ungariei de la Egerbocs, el însuși ne-a măturisat că a obosit enorm de mult, dar după puțină odihnă, ne-a prezentat cu mare entuziasm (cum obișnuia, de altfel) ultimul său volum, romanul autobiografic „*Elindultam szép Erdélyből*”, apărut în 1992. Ne-a dedicat nouă, membrilor societății, câte un exemplar, și de atunci nu l-am mai întâlnit...

Ilie Ivănuș s-a născut la 23 februarie 1913, la Alămor, jud. Sibiu. Din anii copilăriei, a păstrat o amintire tristă, așa cum ni se detașuie el însuși mai târziu, în poezia intitulată „*Copil din flori*”. Își părăsește familia la vârsta de 12 ani, fiind astfel nevoit să se întrețină singur. Este ucenic la un tapițer din Timișoara, iar mai târziu, ca muncitor – ori adesea șomer – ajunge la București, la Cluj, la Budapesta și la Nyíregyháza. După stabilirea definitivă în Ungaria, își completează studiile absolvind Institutul Pedagogic din Budapesta. Din 1953 lucrează ca profesor timp de un sfert de veac la Școala generală și Liceul românesc din Giula.

Stabilindu-se în acest oraș, dascălul neobosit Ilie Ivănuș cutreieră satele românești și îi convinge pe părinții români să-și înscrie copiii la școala românească din Giula. Așa am ajuns și eu elevă în clasa opta a acestei școli. Sute de români l-au avut profesor pe Ilie Ivănuș, care era îndrăgit și respectat de elevi. El organiza turnee culturale, recitaluri de poezie, scenete, dansuri populare, care erau prezentate în satele bihorene și bichișene. Avea contact viu nu numai cu elevii ci și cu părinții acestora.

Ilie Ivănuș mi-a fost profesor de limba și literatura română în clasa a VIII-a și în clasa I de liceu. M-a impresionat cât de bine cunoaște literatura română dar și pe cea maghiară. Mi-e greu astăzi să dau o imagine exactă despre lecțiile de literatură. De atunci au trecut aproape trei decenii, amintirile s-au aburit, rețin mai degrabă impresia generală decât detaliile. Orele cu profesorul Ivănuș erau o veritabilă „laudatio” a creativității românești, exemplificată, entuziast și convingător, pe texte ale autorilor reprezentativi. Evident plictisit de chițibușurile pedagogice (treccrea absențelor în catalog, verificarea temelor de acasă, „ascultarea” și punerea de note) Ilie Ivănuș căpăta aripi când ajungea să ne „explice” scriitorii. Vorbea cu o pasiune vădită, lina enorm la proprietatea termenilor, avea formulări frapante. Știa foarte multe poezii, ni le recita, și acest lucru m-a captivat în mod deosebit. Îl prefera foarte mult pe George Coșbuc și în repetate rânduri recita fragmente din poezia „*Numai una*”. În această poezie este vorba de o dragoste curată, sinceră, bazată pe o etică

țărănească sănătoasă. Flăcăul, îndemnat de părinți să se însoare cu o fată bogată, respinge ideea unei căsătorii din interes:

*Dar cu pământul ce să faci?
Și ce folos de boi și vaci?
Nevasta dacă nu ți-o plăci,
Le dai în trăsnet toate!*

Tinărul țaran este hotărât să se căsătorească cu aleasa inimii sale, deși este o fată foarte săracă:

*Așa cum e săracă ea,
Aș vrea s-o știu nevasta mea.*

*Mi-e dragă una și-i a mea:
Decît să mă despart de ea,
Mai bine-aprind tot satul!*

Profesorul Ilie Ivănuș recita aceasta poezie cu atîta pasiune și retrăire, încît la ultimele rînduri, apăreau lacrimile în ochii săi. De atunci ori de cîte ori am dat de această poezie, în fața mea apărea figura lui Ivănuș... Din cînd în cînd, ispitit de o idee ori furat de cine știe ce asocieri incidentală, debitul său primea ritm și culoare. Atunci clasa amuțea: de departe, ne parvenea zgomotul surd al orașului, timpul, suspendat înceta să mai existe, iar tăcerea se umplea de gînduri și simțăminte încît la capătul orei aveai senzația că te întorci dintr-o lungă călătorie, transformat de cele văzute și trăite.

Ierarhiile de valoare instituite de Ivănuș n-aveau prea mult de-a face cu cele care dominau pe-atunci școala. În orice caz, profesorul se credea dator să depășească programa. Spre marea noastră beneficiu, ne-a familiarizat cu literatura română. Tactica noastră școlărească consta în a-l ține de vorbă dar prezența sa printre noi a fost un permanent ghid literar-cultural.

Ilie Ivănuș colaborează la reviste și ziare românești din țară și din România. Era un publicist harnic. De tînră a apucat să scrie poezii, nuvele, scenete, etc. În 1977 a debutat cu volumul de poezie „*Vioara cu cinci strune*”. Acesta a fost primul volum beletristic publicat în rîndul românilor din Ungaria, putem spune că nu a fost numai debutul lui Ivănuș ci a fost „debutul” literaturii contemporane românești din Ungaria de azi. Pe lîngă poezie a scris și proză, care a fost publicată în „*Dincolo de orizont*” (nuvele, 1981); „*Lumea viselor*” (povestiri, 1991) și „*Elindultam szép Erdélyből*” (roman autobiografic, 1992).

Autorul acestor volume construiește o lume imaginară modelată pe lumea trăită în realitate. Creațiile lui Ilie Ivănuș sînt atribute existențiale strîns legate de om, de viața lui fizică și metafizică. Ele nu pot fi despărțite de destinul său pentru că îl condiționează. Ivănuș și-a cristalizat tot mai deplin căutările, a pornit de la suferința individuală, a fiecăruia în parte și în primul rînd de la a sa proprie.

Nădăjduim că trecînd la cele eterne, Ilie Ivănuș își va găsi sieși liniștea după care a tînjit o viață întreagă. Fie-i țărîna ușoară.

Maria Berényi

E gol primul scaun din dreapta altarului...

Am auzit vestea tristă că după o boală grea, ne-a părăsit bace *Gheorghe Cresta* din Bătania. Noi am pierdut iarăși un bun român, un bun creștin, și un paur adevărat. Era totdeauna curat, curat la față, la ochi, la suflet, la gînduri. Era un OM cumsecade. Brazda lui era brazdă, cum mai brazdă nu putea fi. Cosea cum alții nu știau să cosească. Via lui era cum alta nu găsea în sat. Casa, curtea, grădina, ocolul lui erau perfecte, stogul lui de fin era modelul unui stog de fin. Iar despre animalele crescute de el să nici nu mai vorbim, erau așa de îngrijite și de frumoase, mai cît că nu vorbeau. Așa erau ei, Cresteștii de la Bătania, așa era Romi, și așa era și bace Petre. Dar ei trei acum nu mai sînt. Nu mai stă bace Gheorghe, cu demnitatea și înțelepciunea plugarului, în scaunul din biserică, nu mai adună cu dragoste nemărgită în jurului său nepoatele și nepotul.

Cînd ne-am întâlnit, totdeauna m-a îmbrățișat cu un zîmbet primitor pe față. Nu mă mai îmbrățișează, și nu mă mai primește așa omeneste, cum numai el știa!

Nu ne rămîne altceva de făcut decît să-l păstrăm în amintirea noastră, așa cum a fost el, simplu și nobil. Și să încercăm să trăim ca el, cu cămașa albă, încheiată pînă la gît, în primul scaun din dreapta altarului. Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace și să-i fie țărîna ușoară!

Șt. Oroian

Lucrări de renovare la Apateu

Biserica ortodoxă din Apateu are imperioasă nevoie de o renovare generală. Puținele fonduri alocate pînă în prezent pentru acest scop n-au fost suficiente decît pentru mici reparații și lucrări de întreținere. Din păcate, starea fizică a imobilului a continuat să se deterioreze, atît în interior cît și în exterior. În aceste condiții, membrii comunității parohiale ortodoxe din Apateu au hotărât să inițieze lucrări de refacere a acoperișului și a zidurilor exterioare. Munca a început deja la începutul lunii iunie, și meșterii care execută reparațiile speră să finalizeze lucrul pînă la sfîrșitul anului în curs. La acoperiș au fost schimbate grinzile uzate precum și învelișul din aluminiu, iar zidurile bisericii vor fi retencuite în întregime.

Preotul ortodox din Apateu, Origen Sabău, consideră refacerea bisericii o problemă de suflet și acționează în consecință, căutînd pe toate căile mijloacele financiare necesare finalizării renovărilor.

Vașcău, oraș din România înfrățit cu Apateu, a donat pentru biserica ortodoxă materialul lemnos necesar pentru confecționarea mobilierului din interior. După ce imobilul va fi astfel refăcut încît să facă față intemperiilor, probabil în cursul anului viitor se va trece la recondiționarea picturilor interioare, treabă nici simplă, nici ieftină.

De la construirea bisericii, aceasta este renovarea cea mai importantă care s-a executat, iar despre importanța ei probează și interesul credincioșilor ortodocși din Apateu care au contribuit real, prin contribuții bănești la desfășurarea lucrărilor.

Correspondență și foto de la József Vmirjáncki

Știri * Știri * Știri * Știri * Știri * Știri

„Pentru comunitatea românească din Ungaria sistemul autoguvernărilor este nefuncțional” – cu acest subtitlu a apărut recent un articol în ziarul bucureștean, *Cotidianul*.

Semnătura articolului, Cristina Zărnescu subliniază faptul că liderii comunității românești din Ungaria se confruntă pe lîngă problema țiganilor, sau ne-românilor din Budapesta, cu o altă provocare, venită din sînul comunității. Este vorba despre românii nevorbitori de limbă română, care nu doresc decît să se vadă în funcții. Ziarista atrage atenția miniștrilor și guvernanților români, să nu colaboreze cu oricine, numai pentru că este deputat într-o autoguvernare românească. Statul român este sfătuit ca să sprijine și să colaboreze cu cei pe care îi vâd

activi, că sînt români și că le pasă de ceea ce se întîmplă cu puținii români care mai sînt în Ungaria.

Românii din Bulgaria, zona Vidinului, se pregătesc pentru a doua ediție a festivalului internațional folcloric de cîntece și dansuri vlah, care va avea loc la Rahova și Vidin în perioada 6-8 august 1999.

În programul manifestării figurează și un simpozion cu tema „Drepturile minorităților etnice din Balcani în conformitate cu sistemul de valori europene”.

România și Ungaria au semnat un document despre sarcinile batalionului comun.

Generalul de brigadă Mihăiță Costache, adjunctul comandantului Trupelor de Uscat și generalul de bri-

gadă Forgó József, șeful operațiunilor în cadrul Statului Major ungar, au semnat, marți, 20 iulie, la Hódmezővásárhely, un document referitor la planul de măsuri destinat definirii sarcinilor batalionului comun româno-ungar. Potrivit unui acord anterior încheiat între miniștrii Apărării și șefii de Stat Major din cele două țări, batalionul comun va fi antrenat pentru a îndeplini misiuni de menținere a păcii. Contingentul va fi operațional la începutul anului viitor.

Asociația de Prietenie Româno-Ungară din Arad a dăruit de curînd pentru românii din Ungaria o colecție de cărți (400 de volume). Majoritatea cărților este în limba română (basme, opere literare și de propagare a cunoștințelor) și se adresează copiilor. Volu-

mele au fost înmîinate de președinta Ileana Cucuruzan și vicepreședinta Hilde Stickl doamnei Margó Gyarak, președinta Asociației de Prietenie Ungaro-Române din județul Bichiș. O parte a donației a fost preluată de Petru Sălajan directorul Căminului cultural din Chitighaz, iar celelalte volume vor fi donate altor localități populare și de români.

Lucrările de construcție a celei mai mari stații de benzină din Ungaria, care se desfășoară în apropierea aeroportului din Bichișciaba, trebuie încheiate pînă la termenul de 5 septembrie a.c.

Stația de benzină, întinsă pe o suprafață de 28 de mii de m², va fi cel mai mare complex de deservire al societății românești PETROM.

Ascensiunea profesională a doi medici de origine română

La începutul lunii iulie, în cadrul Zilei Semmelweis, la Spitalul județean „Pándy Kálmán” din Giula, într-un cadru festiv **dr. Tiberiu Martin** (originar din Micherechi), medicul secției de boli infecțioase, a fost numit medic specialist (*adjunktus*), iar **dr. Ioan Novák** (originar din Chitighaz), medic la secția de boli interne, medic primar (*főorvos*).

Cu cei doi medici sărbătoriți am stat de vorbă în zilele trecute. Scopul meu a fost, o dată, reliefa rolului familiei în avansarea din ierarhia profesională, în al doilea rând, depistarea condițiilor și a muncii efective de pe calea înaintării în domeniul de specialitate. Pentru început l-am căutat la locul său de muncă pe pedicul Tiberiu Martin.

— Când am auzit pentru prima dată că ai fost numit medic specialist, m-am gândit că în ultimele câteva luni ai întâmpinat atâtea și atâtea bucurii: ți s-a născut a doua fetiță, iar acum a venit această avansare în viața profesională! Chiar m-ar interesa dacă oare cele două bucurii sînt în vreo corelație?

— Într-adevăr, am trecut printr-o perioadă fantastică. În decembrie ni s-a născut micuța Ecaterina, iar acum am putut sărbători avansarea mea. Ar exista o relație între ele? Probabil, fiindcă avem o viață familială armonioasă, deci am o bază profundă ca să mă pot concentra la munca de specialitate. Deși la spital lucrăm mult peste program și în schimburi, totuși încerc să găsesc echilibrul sănătos între viața particulară și munca mea de medic, să acord atenție soției mele, care este o adevărată tovarășă de viață și să dăruiesc cât mai mult din timpul meu fetițelor mele.

— Când te-ai hotărât să devii medic și după ce ai reușit: nu știi dacă așa se obișnuiește, dar ți-ai propus să atingi o culme anume în profesia ta?

— Așa, la concret nu am hotărât nimic, dar firește, omul încearcă să-și îndeplinească pe deplin vocația, în fiecare zi să facă cu ceva mai mult. Tot atunci se străduiește și profesional să-și indice mereu noi și noi chemări, misiuni pe care să le realizeze.

— Ceea ce faci la secția de boli infecțioase, în ce măsură e pentru tine o chemare? Știi că lucrezi aici doar de cîțiva ani!

— Începînd din 1 ianuarie 1996, lucrez la această secție: am dat examenul de specialitate între timp, în 1998. Iar acum mă pregătesc pentru examenul de specialitate din imunologie și alergologie. Fiecare examen este o probă serioasă, pentru care am mult de studiat. Apoi trebuie să ne ațîncim și în cercetarea științifică, ce aduce cu sine participarea la diferite simpozioane științifice și

o anumită activitate publicistică.

— Știi că secția duce o activitate în ritm trepidant. Aveți timp pentru fiecare bolnav precum ați vrea?

— Tocmai fiindcă avem o agendă încărcată ne rămîne mai puțin timp pentru cercetări. Sîntem doi medici la sec-

— Lucrezi de foarte mulți ani ca medic de boli interne. M-ar interesa dacă profesia mai aduce pentru tine noi impulsuri, noi secrete ale domeniului?

— Aproape de 15 ani sînt preocupat de bolile interne și totuși, fiecare zi e o chemare. Medicina se dezvoltă cu fie-

te că e ascultat și tratat cu responsabilitate. Aceste titluri primite conțin mai mult recunoștință morală... Eu nu sînt un om care se tot gîndește la ziua de mîine, mă concentrez întotdeauna la sarcinile actuale. Firește, am scopuri și pretenția ca dacă am realizat unele „probe” profesio-

Foto: K. I.
Dr. Tiberiu Martin (al doilea din stînga) și dr. Ioan Novák (primul din dreapta)

ție, șeful secției fiind **dr. Teodor Bánya**, medic primar, dar am primit promisiuni în privința măririi numărului de medici și posibilitatea inaugurării unei noi secții de boli infecțioase.

— În sfîrșit aș pune o întrebare care m-a interesat întotdeauna: cum se comportă un medic în familie, cînd are copii mici. Ce faci cînd ți se îmbolnăvesc fetele?

— Este o întrebare interesantă. Eu cred că fiecare medic se comportă acasă în primul rînd ca un tată oricare. Dar cînd e bolnavă o fetiță, e cu totul altfel. În aceste cazuri eu le consult, le prescriu tratamente, sînt mereu cu ochii pe ele.

— Ai emoții mai mari ca față de alți pacienți?

— Cred că nu, dar cunosc colegi, care cînd e vorba de un membru din familia sa, are emoții, simte o mică nesiguranță, cade în dileme și cere păreriile colegilor...

Către medicul Ioan Novák m-am adresat la început cu următoarea întrebare:

— În perspectiva unei cariere, ce înseamnă numirea ca medic primar?

— Pe lîngă recunoașterea activității profesionale, în primul rînd o muncă și o răspundere mult mai mare. Pînă cînd în trecut cîștigarea unui nou grad s-a realizat în urma anumitor ani de vechime, azi trebuie să corespunzi mai multor cerințe, trebuie să obții punctele necesare în domeniul respectiv de specialitate. Asta, la concret, înseamnă că primești o calificare de specialitate a aptitudinii de practică, a examenelor de specialitate, și se notează numărul prelegerilor și publicațiilor științifice, precum și numărul examenelor de limbi străine.

care clipă, abundă în descoperiri, iar tu, ca să fii un bun medic, trebuie să fii la curent cu toate noutățile, să participi la conferințe internaționale ca să cunoști noile procedee aplicate. Misiunea noastră constă ca în cadrul împrejurărilor deseori grave care caracterizează sectorul igienico-sanitar din țara noastră, să obții rezultate remarcabile. Și de ce sînt foarte mîndru: deși secția noastră, colectivul nostru gastroenterologi, o ducem greu cu fondurile, totuși asigurăm o asistență la nivel european. Desigur în rezultate își are rolul și conducerea spitalului care ne asigură un echipament de înaltă performanță... Adevărul e că nu există doi bolnavi sau două boli asemănătoare și în momentul în care un bolnav intră pe ușa mea și-mi vorbește despre boala lui, eu duc toată răspunderea pentru el. Aici e misiunea și profesionalismul de a nu greși, de a folosi cel mai corespunzător tratament, de a vindeca bolnavul cu orice preț...

— O secție, unde lucrează mai mulți medici înalt calificați, își cîștigă astfel anumite privilegii?

— Evident. Explicația e simplă: unde sînt mai mulți specialiști înalt pregătiți, acolo sînt mai multe „mîini”, mai mulți „ochi”, mai multă știință, prin urmare și exigențe mai mari. Aceste exigențe aduc apoi un folos pentru spital și avantaje în favoarea bolnavilor.

— În relația medic-pacient, are un rol semnificativ gradul de specialitate al unui medic?

— Eu cred că în cazul unui bolnav e importantă mai cu seamă atitudinea medicului, dacă are sentimente de compasiune, dacă bolnavul sim-

nale să și primească merit pe drept. În profesie, fiecare om trebuie să dispună de o autoapreciere sănătoasă ca să fie inspirat mereu, fiindcă numai așa poate avansa... Cu această numire nu a sărit calul cu mine, doar mi s-a schimbat puțin sfera de activitate: mi-a crescut responsabilitatea. Un lucru e cert: am fost apreciat pe teren de specialitate, ceea ce e foarte important — să fim recunoscuți de colegii noștri. Că am devenit cel mai tînăr medic primar la spitalul județean este estimarea profesiei, recunoașterea muncii mele de specialitate. Numai soția mea, Maria, ar ști să vă povestească cîte sacrificii am adus în ultimii ani în favoarea profesiei mele...

— Se ivește aici tendința pozitivă a lumii moderne, strădania de a convinge oamenii să nu le fie rușine de rezultatele lor, de capacitățile excelente ale lor, să scoată la relief resursele lor. Nu se mai pune problema dacă acest fel de laudă se cuvine ori nu de ex., în cazul obținerii unui post. Nu se pot abandona aceste merite cîștigate cu trudă!

— Îți dau pe deplin dreptate. În sistemul trecut era la modă modestia aparentă, iluzorică. Firește nici pînă astăzi nu s-au produs peste tot schimbări, nu au apărut noile atitudini, dar se mai întîmplă... Cel mai important lucru e să fii convins că e o valoare ceea ce ai atins! Eu sînt mîndru de meritele mele din domeniul endoscopiei operative: sînt printre cei mai renumiți 30-40 de specialiști ai țării. Am lucrat mult ca să ajung pînă aici, a suferit și familia mea, dar au suportat mult și bolnavii... — anra —

Ziaristi români din Ungaria la cursurile Universității Radio

De la nepăsare la putere...

Un proverb maghiar spune că preotul bun învață pînă la moarte. Poate e adevărată această afirmație în cazul mai multor profesii, dar este cert că și ziaristi, jurnaliști zilelor noastre numai atunci activează cu succes, dacă învață toată viața și „se pricepe la toate”. Un jurnalist de marcă este întotdeauna bine informat, este cult și are sensibilitatea subiectului. Napoleon a spus odată: „Jurnalistul este un nemulțumit, un cenzor, un sfătuitor, un regent al suveranilor, un tutore al națiunilor. Patru ziare vrăjmașe sînt mai de temut decît o mie de baionete.”

Și moto-ul citat din Napoleon ne demonstrează puterea presei. Nu este vorba însă numai despre presa scrisă, ci și despre presa electronică. Se spune că presa este a patra putere a lumii. Deci, nu este indiferent în mîna cui se află puterea!

După părerea celor mai mulți specialiști din occident, presa românească este foarte puternică: atît presa scrisă, cît și cea electronică. Dacă nu ar fi așa, poate în 1989 totul s-ar fi întîmplat altfel. Această afirmație am auzit-o de la un jurnalist-radio din Olanda, care în 1997 a ținut cursuri de specialitate la Sibiu.

În primăvara aceluiași an a început colaborarea Departamentului Studiourilor Teritoriale și Locale din cadrul Radiodifuziunii Române și al Direcțiunii Studiourilor Regionale și de Naționalitate din cadrul Radiodifuziunii Maghiare. Conducătorii radioului din București de mai mulți ani și-au dat seama că odată cu dezvoltarea tehnică și creșterea numărului studiourilor teritoriale, care atrage după sine și majorarea efectivului, este necesară perfecționarea tinerilor jurnaliști. Puțini sînt aceia care au putut ajunge de ex. în Anglia sau în America pentru a cunoaște tainele ziaristicii. Conducătorii DSTL din București au văzut mai de folos să invite specialiștii occidentali în țară, și să organizeze cursuri pentru cît mai mulți tineri, care lucrează la programele radio. Mulțumită colaborării celor două radiouri publice din România și Ungaria, acum doi ani am putut lua parte și eu la acel curs de perfecționare, care s-a organizat la Sibiu.

După acest prim pas, peste un an, în 1998, DSTL a înființat **Universitatea Radio**. La cursurile acestei universități, colaboratorii Redacției Românești a Radiodifuziunii Maghiare au fost invitați numai în acest an, la Costinești, între 20 și 30 iunie. Am avut ocazia, împreună cu colega **Anamaria Brad**, să ne perfecționăm cu ajutorul celor mai renumiți jurnaliști din România. Cursurile Universității Radio sînt frecventate de tineri români, care au trecut examenul de admitere. Sînt reprezentate toate studiourile teritoriale din România, cum ar fi: Cluj, Timișoara, Craiova, Tîrgu-Mureș, Iași, Constanța și București. Media de vîrstă a tinerilor este de 25-30 de ani. Deci, sînt perfecționați acei tineri, care s-au hotărît deja să lucreze în acest domeniu. În afară de noi au mai sosit și alți ziaristi din afara granițelor României, din Ucraina și din Republica Moldova.

Profesorii noștri toți au fost ziaristi care și la ora actuală practică meseria, deci, nu numai din cărți au învățat jurnalistică. Aș menționa doar cîteva nume: rectorul Universității Radio, **Gabriela Rusu-Păsărin**, din Craiova; **Rodica Pascu**, profesoara Universității L. Blaga din Sibiu; **Mihai Ungheanu**, profesor la Universitatea Spiru Haret din București; **Ion Ghițulescu**, reporter sportiv, și nu în ultimul rînd un domn, care ne-a predat arta conversației, poetul **George Țărnea**. (Numele poetului George Țărnea poate fi cunoscut pentru românii din Ungaria de la celebrul concert al cîntăreților **Ștefan Hrușcă** și **Ducu Bertzi**, susținut la Jula și Seghedin, în 1991. Domnul Țărnea prin noi și-a trimis salutările pentru toți românii din Ungaria, și speră să viziteze comunitatea noastră în cît mai scurt timp.)

Nu aș dori să înșir aici cele învățate la cursul de la Costinești, mai bine v-aș invita să ascultați emisiunea în limba română a Radiodifuziunii Maghiare. (Aceasta se prezintă conform programului din ultima pagină a *Foii românești*.) Universitatea Radio din România, ca orice instituție superioară, are cursuri de patru ani. Dacă în următorii patru ani, nu veți observa nici un progres în munca redacției românești de radio sau în calitatea emisiunilor, atunci doar ne-am pierdut timpul. Însă dacă veți constata schimbări pozitive, înseamnă că am cîștigat. Precum și redacția românească, sperăm, va cîștiga noi ascultători în rîndurile dumneavoastră!

Eva Iova

Pasiuni și vocații din copilărie

Copiii prin desenele lor își „ilustrează” sentimentele lăuntrice, prin alegerea tonurilor de culori și prin intensitatea liniilor își redau starea sufletească, iar prin alegerea temei aflăm lucrurile care tocmai îi preocupă.

Încă la deschiderea expoziției tradiționale de desene de copii, organizată în Galeria NOI, am stat de vorbă cu câțiva premiați ai concursului. Nu am vorbit despre lucruri prea mari, doar despre plăcerea de a desena, despre modurile de autoexprimare.

Iată, prima premiată, **Ágnes Tarapcsák** din Bedeu (în imagine surprinsă la vernisaj împreună cu mama sa, cu profesoara de desen, cu sora și prietena sa), a trimis pentru juriul concursului două desene despre familia sa. Dar are și o altă temă preferată pentru desenele sale:

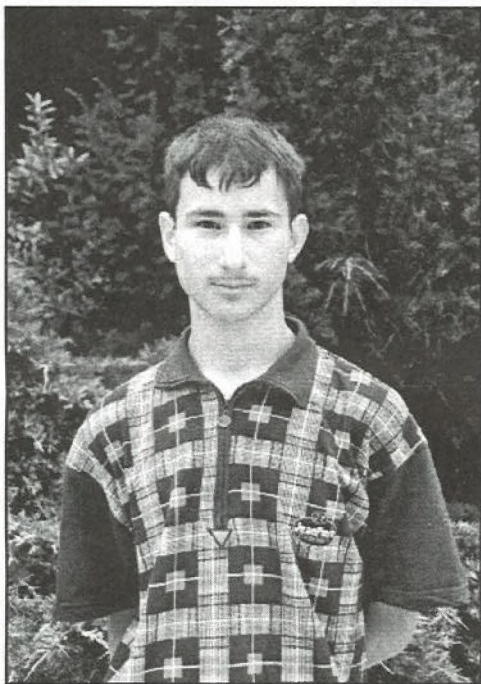
– Nu trece nici o singură zi ca să nu desenez măcar nițel. Chiar și scrisorile le ilustrez, fac multă corespondență, și prietenele mele abia așteaptă să-mi vadă următoarele desene. Cel mai mult îmi place să desenez regiunea unde trăiesc: satul meu natal cu lanurile și câmpiile din jur. Mi-e dragă priveliștea, când se ivesc în timp senin și conturul munților din România... M-am înscris la cercul de desen imediat ce s-a anunțat... Pe lângă desen, îmi place și muzica, învăț să cânt la fluier...

Melinda Germán, eleva liceului românesc din Giula se poate mândri chiar cu două premii, ea a fost clasată, pe lângă concursul anunțat de Comunitatea Cercetătorilor Români din Ungaria, și la concursul orășenesc. Deși, de când a absolvit școala generală și a început liceul nu mai are timp liber pentru a participa la ocupațiile cercului de desen – mi s-a plîns chiar la început.

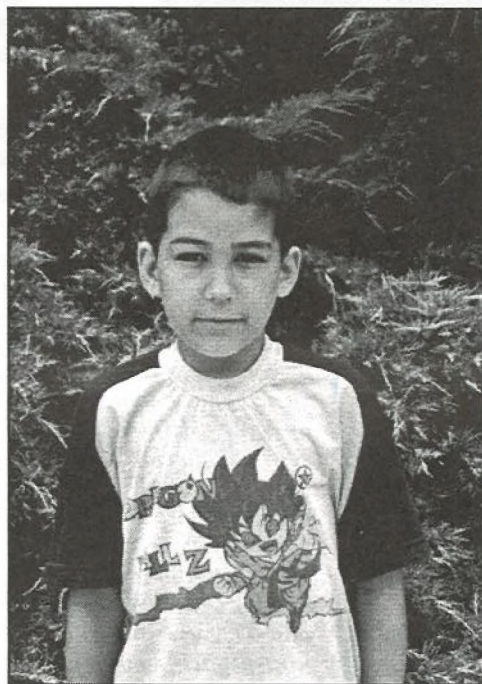
– Am mers ani de-a lungul la aceste ocupații, dar acum am prea mult de învățat. În general, îmi plac toate ramurile artelor plastice, dar din fiecare etapă, din fiecare curent, mai ales lucrările fine. Poate de aceea mi-am decorat și pereții din camera mea cu goblenuri... La noi în familie, desenatul are o tradiție, e o pasiune și pentru cei doi frați ai mei.

Eleva **Vivien Megyeri** s-a înscris la Școala generală românească din Giula, deși familia locuiește la Gyulavári. La început s-a simțit pierdută în clasă, dar cu încetul i-au devenit prietene Eszter, Enikő, Melinda, Emese, Márta. Cercul de desen este singura ocupație după ore pentru Vivien.

– La ore învățăm lucruri și tehnici ase-

Gábor...

Robert...

mănătoare. Îmi place să desenez flori, fluturași, în mii de culori. Și curtea noastră este plină de flori frumoase. Culorile mele preferate sînt: roșul, rozul, verdele, albul și galbenul. – Adevărate gusturi de fetiță!

În șirul premiaților și copiilor înscriși la cercul de desen din Giula sînt mulți băieți.

De ce desenează un băiat? – l-am întrebat pe școlarul **Robert Csotye**.

– Fiindcă îmi place. Am desenat mult și la grădiniță, am o mulțime de desene cu

m-au impresionat figurile sale de animale.

– Iubesc animalele, mai ales pisicuțele și îmi place să le așez în cele mai diferite peisaje. Pe lângă animale am și o altă temă preferată. Vă povestesc: închipuiți-vă un deal cu o colibă și în spate munți înalți – și, firește, peste tot animale. Și mult-mult albastru. În camera mea am postere și decorații în albastru.

Și Cristina are ochii de cel mai senin albastru!...

Melinda Mészáros s-a înscris la școala românească din Giula la îndemnul părinților. Tot ei au îndrumat-o și spre desen.

– Când vreau să realizez un desen frumos, culorile sînt cele mai importante. Nu-mi place să folosesc negrul. Desenez în culori vioaie și de fiecare dată ni le arătăm una alteia cu prietenele mele. Dar și la alegerea hainelor mă uit prima dată dacă-mi place oare culoarea lor.

Nu știu dacă în vacanța aceasta Melinda a desenat pînă acum cît și-ar fi dorit, deoarece mi-a povestit încă la începutul verii că își va ajuta părinții avînd grijă de frățiorii mai mici, apoi își va vizita și bunicii care locuiesc în apropiere.

Gábor Nemes face naveta de șapte ani la Giula de la Mezőgyán. În localitatea sa există doar o școală experimentală, care nu a fost pe placul familiei. Căutîndu-și o școală generală, a ales-o pe cea românească din Giula, fiindcă sînt convingiți că aici, lângă frontieră, odată îi vor fi de folos cunoștințele de limba română. Pe Gábor îl interesează cele mai diferite lucruri:

– Începînd din clasa a 5-a umblu la ocupațiile cercului de desen, îmi place să lucrez cu profesoara **Maria Rokszin Farkas**. Sînt un apărător al mediului ambiant, deci îmi place și biologia, și grădinăritul. Dar totodată mă pasionează și numismatica: de cînd sînt căminist am făcut nenumărate plimbări în jurul cetății, în timpul reconstrucțiilor, săpăturilor din trecutul apropiat, ca să adun – dacă găsesc – monede și bucățele din oale de lut, ca apoi să le lipesc acasă. Din toate acestea și din caracteristicile peisajului din Cîmpia Ungară mă inspir cînd desenez. Folosirea acuarelelor e tehnica mea preferată, care îmi dă posibilitatea unor mici corecții.

Cine știe, poate tocmai din aceste vocații copilărești vreuna va deveni preocuparea, esența vieții unuia dintre acești copii! Din aceste pasiuni din copilărie multe devin iubiri pe o viață sau cele mai plăcute hobby-uri.

– anra –

Mezinele: Melinda, Cristina și Vivien

Melinda – din toamnă în anul II liceu

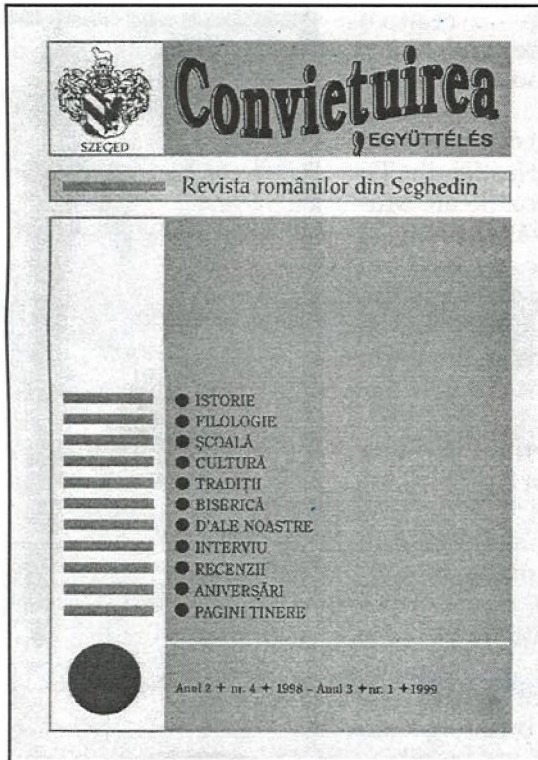
O nouă apariție a revistei CONVIEȚUIREA, din Seghedin

...„Asemănător altor minorități din țara noastră, nici românii n-au reușit să-și revină încă din pasivitatea de mai multe decenii în privința formării conștiinței naționale. Parcă nu s-a ajuns nici până la recunoașterea importanței ei pentru păstrarea identității.” – acest citat incitant face parte din studiul profesorului **Mihai Cozma**, *Evoluția identității noastre românești*, apărut la rubrica D'ale noastre, în ultimul număr al revistei românilor seghedineni **Convietuirea-Együttélés**. E vorba despre un număr dublu (152 de pagini) care confirmă trecerea publicației în cel de-al treilea an de existență. Suștinătorii materiali și spirituali (ușor de depistat pe contrapagina copertii), s-au străduit să ofere o publicație elevată, care să depășească în interpretare pasivitatea de

care vorbește profesorul Cozma. Am clasificat revista ca *mixtă* sau ca *eterogenă* (în sensul bun al cuvântului) din cel puțin trei puncte de vedere:

1. Cuprinde materiale în limba română și în limba maghiară. Cele în maghiară păstrează tonul publicațiilor minoritare, ocupându-se fie de românitatea culturală (vezi articolul **Gheorghe Petrușan** – Ioan Slavici *születésének 150. évfordulójára*), politică (vezi **Lipcsei Ildikó** – Corneliu Coposu *élete*) sau de dilemele naționalităților în general (vezi **Maruzsné Sebő Katalin** – *Az együttélés és identitás kérdései Závada Pál Jadviga párnája c. regényében*).

2. Autorii publicației sînt oameni de cultură din Un-

garia (**Lucia Borza, Maria Berényi, Szász Zoltán, Farkas Jenő**) și din România (**Vasile Voia, Cornel Munteanu, Narcisa Știucă, Máté Gábor, Eugen Glück**) ca și studenți sau foști studenți ai Catedrei de Limba și Literatură Română din Seghedin (**Réka Monica Cristian, Inga Panco, Nyulas Tünde**).

3. Fără să aspire spre exhaustivitate, conformându-se condițiilor de diferite aspecte care cu greu ar permite apariția unor publicații restrînse tematic, *Convietuirea* își aranjează materialul în 11 rubrici generoase, cum ar fi: *Istorie, Filologie, Școală, Tradiții, Interviu, etc.*

E adevărat că vizual revista ne oferă un peisaj cam „aglomerat”, datorat caracterelor grafice minuscule, adoptate din cauze econo-

mice, cât și absenței ilustrațiilor, fotografiilor (absență suplinită de altfel din plin de alte publicații românești din Ungaria). Acei cititori care se simt capabili să treacă peste aceste inconveniente și se arată dornici să citească revista, și-o pot procura de la Catedra de Limba și Literatură Română a Școlii Superioare **Juhász Gyula**, 6725, Szeged, Hattyas sor 10, telefon: 62/456-093.

Numărul viitor al revistei *Convietuirea* va apărea în toamnă și va fi dedicat în majoritate aniversării a 150 de ani a evenimentelor istorice din 1848-49 în Ungaria și România.

m. b.

Apă stătătoare

După aceste 40 de zile de ploaie și potop – unde te uiți numai tot apă și apă e peste tot, țise rupe inima când vezi că holde și hectare întregi sînt inundate cu apă, și spicul nerecoltat începe să-ncolțească, iar păpușoiul e mai mult galben decît verde și putrezește în apă. Zilele trecute, din goana mașinii, am admirat un peisaj la asfințit de soare. Era o priveliște frumoasă, totul sclipea în lumina palidă a soarelui ce se scâldea în baltă. Dar dacă știi ce pagubă s-a făcut și adumezi aerul cu miros de mlaștină, îți trece pofta de inspirație...

Chiar și în oraș s-a adunat apa, s-a amestecat cu murdărie, cu zoaie, cu gunoi de grajd, și după două-trei zile cît s-a clocit în căldura asta insuportabilă, se așterne peste oraș mirosul ăsta îngrozitor la care nu ai cuvinte să-l descrii.

E un aer în fața căruia și tuberculoza face metanie... Iar dacă ai ceva de lucru, seara în curte, te înțeapă cu o poftă vampirică țîntării născuți din concentratul apelor insalubre. E noroc că mai trăim, că nu ne năpădesc epidemiile! Bag seama, sîntem rezistenți! Apa de ploaie și din pînzele freatiche, apa dacă ar putea, ar curge, dar dacă nu are pe unde, se oprește și devine stătătoare, o mocirlă noroioasă. Așa se întâmplă dacă șanțurile, canalele sînt înfundate: apa se ridică și în fîntina săpată în curte și în latrină... Și abia acum – în loc de toboșar – prin orașul nostru trece un Trabant și prin microfon ne anunță să nu bem de aici, să nu mîncăm de acolo... și ce să facem, dacă avem vîrsături, dacă avem febră...

Dacă-i baiul mare, pot să se înceapă lucrările, încep să elibereze șanțurile înfundate, canalele de scurgere.

Dar sînt concetățeni care în loc să se bucure, fac larmă din cauza lucrărilor de drenare. Probabil din cauză că nu vor să tulbure apa stătătoare. Știu că sînt mulți cărora le plac apele stătătoare, ca apoi să pescuiască în ele după ce le-au tulburat..., pescuiesc că să-și crească nepoții... mai ales cea în care cresc pești... Dar n-are rost să pescuiești în ape tulburi.... Canalizați numai mereu...

Șt. Oroian

„O localitate mică cu o mare dragoste față de artă”

Între 19-31 iulie, a.c., este organizat pentru a șaptea oară tradiționalul *Șantier internațional de artă* la Jaca. Asemănător anilor anteriori și de data aceasta numărul participanților este aproape patruzeci. Acest șantier, care a pornit ca practica de specialitate de vară obligatorie a studenților de la Școala Pedagogică din Nyíregyháza, în zilele noastre și-a depășit deja „hotarele”. Mulți studenți care de atunci și-au terminat studiile, se reîntorc ca profesioniști, uneori chiar însoțiți de familie. Anul trecut de ex., tabăra arăta ca o întîlnire a familiilor cu vocația artei.

Firește, organizarea șantierului costă bani mulți, dar **Ibolya Bíró**, una dintre organizatoare, m-a informat că, pe lîngă fondul cîștigat de la Ministerul Patrimoniului Cultural Național, le-a venit în ajutor cu donații însemnate și Primăria din Jaca, Fundația „Pentru viitorul comunei Jaca”, Fundația „Castelul Rhédey pentru culturalizarea maselor” și cam douăzeci de antreprenori locali, în frunte cu Serviciul de gestionare economică și tehnică (GAMESZ).

În vara aceasta, șantierul a fost condus de **Béla Szepessy**, docent la catedra de artă a Școlii Pedagogice din Nyíregyháza și colegul său, profesorul **Gábor Lukács**.

De data aceasta, am întîlnit grupul participanților la Giula, vizitînd catedrala ortodoxă din parcul Groza.

– Am putut admira frumoasele biserici ortodoxe din Veched și Jaca. Ne-a surprins bogăția arhitecturală și rezolvările artistice din aceste biserici, de aceea am ținut neapărat să vizităm, cu ocazia excursiei la Giula, biserica ortodoxă cu hramul Sf. Nicolae, ca

să putem merge pe urmele istoriei cultural-artistice localizate pe axa Jaca-Veched-Giula și să primim răspunsuri la influențele centrelor mari asupra localităților mai mici, astfel mi-a motivat Béla Szepessy interesul dovedit față de valorile bisericesti.

– Pe noi, artiștii, ne captivează și notele etnografice ale acestor mici localități bihorene, deși tema principală din anul acesta a șan-

tierului este descălecarea, pe care o vom încerca să o eternizăm într-un relief din ghips compus într-un tablou în trei dimensiuni, a mai adăugat profesorul de desen.

Judit Egyed, sculptor din Oradea, e una dintre cele mai fidele participante ale șantierului de artă.

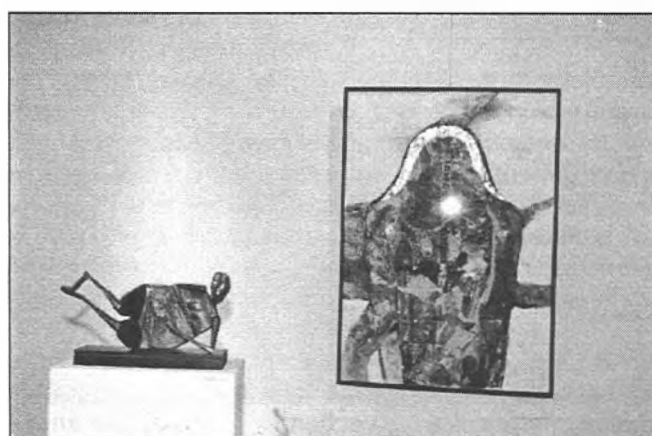
– Dacă număr bine, am venit pentru a șasea oară. Îmi place la Jaca, mă simt bine printre colegii

mei, sculptori în lemn, pictori, graficieni, dar și în preajma oamenilor care trăiesc în această regiune cu un mod viață și de gîndire cu caracteristici asemănătoare celor din regiunea mea natală. Dovada că ne-au primit din inimă este și sprijinul, sacrificiul financiar adus de ei... În fiecare an mă cuprinde teama și grija dacă oare vor fi din nou fonduri pentru realizare. Dar Jaca se dovedește a fi o localitate mică cu o dragoste mare față de artă și cultură. Chiar și locul are spiritul unic cu impresionantul său castel, cu parcurile sale care, la fel, îi atrag și îi inspiră pe artiști. Pretutindeni sînt expuse lucrări plastice... Iar de curînd mi s-a adîncit în suflet acest legămint, de a mă reîntoarce mereu pe aceste locuri, deoarece am dat printre actele vechi ale familiei de un document din care am descoperit că tatăl bunicii mele s-a născut aici, la Jaca...

Legătura dintre Jaca-Veched-Furta și artiștii șantierului se bazează pe o recunoștință adevărată. Localitățile asigură condițiile optime pentru realizarea taberei, iar artiștii – în felul lor și pentru a multa oară – sprijină strădaniile locuitorilor de aici. Să amintim doar lucrările artistice puse în vînzare cu scopul ca venitul rezultat să fie donat pentru renovările bisericii ortodoxe din Veched.

– anra –

Artiști de rang european

E lucru cunoscut că Asociația Artistică „SZÖGÁRT” din Seghedin, de la începutul anilor '90 are legături strânse cu artiștii plastici din Timișoara.

În cadrul acestei conlucrări, am avut ocazia să văd o expoziție semnificativă a artiștilor plastici din Timișoara, la Seghedin în sălile de expoziție ale Muzeului *Móra Ferenc*, de pe strada Horváth Mihály, și în alte mici galerii ale orașului. De fiecare dată am avut ocazia să văd ceea ce m-am așteptat: expoziții, artiști de rang european. Totdeauna m-au impresionat artiștii de pe Bega. În mod constructiv, prin calitate și valoare artistică se încadrează în linia europeană a artei moderne.

La începutul lunii, cu bucurie am primit invitația la cea de-a IX-a Ediție a Șantierului de Artă Plastică din Csongrád, în cadrul căruia se deschide o expoziție a celor care participă la șantier și a doi artiști din Timișoara: a doamnei **Susana Fântănariu**, grafician și a sculptorului **Béla Szakáts**, ambii profesori la Facultatea de Arte a Universității de Vest din Timișoara.

M-am simțit onorat că pot fi prezent la acest vernisaj din mai multe puncte de vedere: nu cunoșteam orașul Csongrád și cu acest prilej, am avut posibilitatea să văd câte ceva din el. Lucrările celor doi artiști le-am mai văzut, acum i-am cunoscut personal și nu în ultimul rând, am participat la picnicul Șantierului de artă din Csongrád.

După o oră de călătorie cu mașina, am ajuns pe malul fluviului Tisa; totul era fermecător, ne-a primit un peisaj inspirator, totul era verde, în aer a pătruns mirosul proaspăt al apei. Tot ce ne înconjură era deosebit de stimulator. După câteva minute, intrând în orașel, ne-a primit o ordine perfectă, o liniște generoasă, parcă nici nu în Ungaria eram: arbori uriași peste tot, parcuri împodobite cu flori, clădiri adecvate unui orașel de pe malul fluviului mult iubit de mine. A fost o primire împăratească.

La ora 18, în Galeria orașului, arheologul **Dr. Otto Trogmayer**, fostul director al Muzeului Județean, a vernisat expoziția **PLEIN-AIR '99**, apoi la ora 18.30 domnul **Andrei Oancea**, consulul general al României la Seghedin a deschis expoziția graficienei **Susana Fântănariu** și a sculptorului **Béla Szakáts**. Domnul consul general a vernisat expoziția în limba maghiară, unde i-a prezentat pe cei doi artiști printr-o scurtă biografie. A schițat activitatea artiștilor plastici și a citat din critici apărute în proza română și în cea maghiară. Vizitatorul, din cele spuse, și-a putut face o imagine generală despre cei doi creatori, apoi au putut viziona cele expuse, care au „vorbit” de la sine.

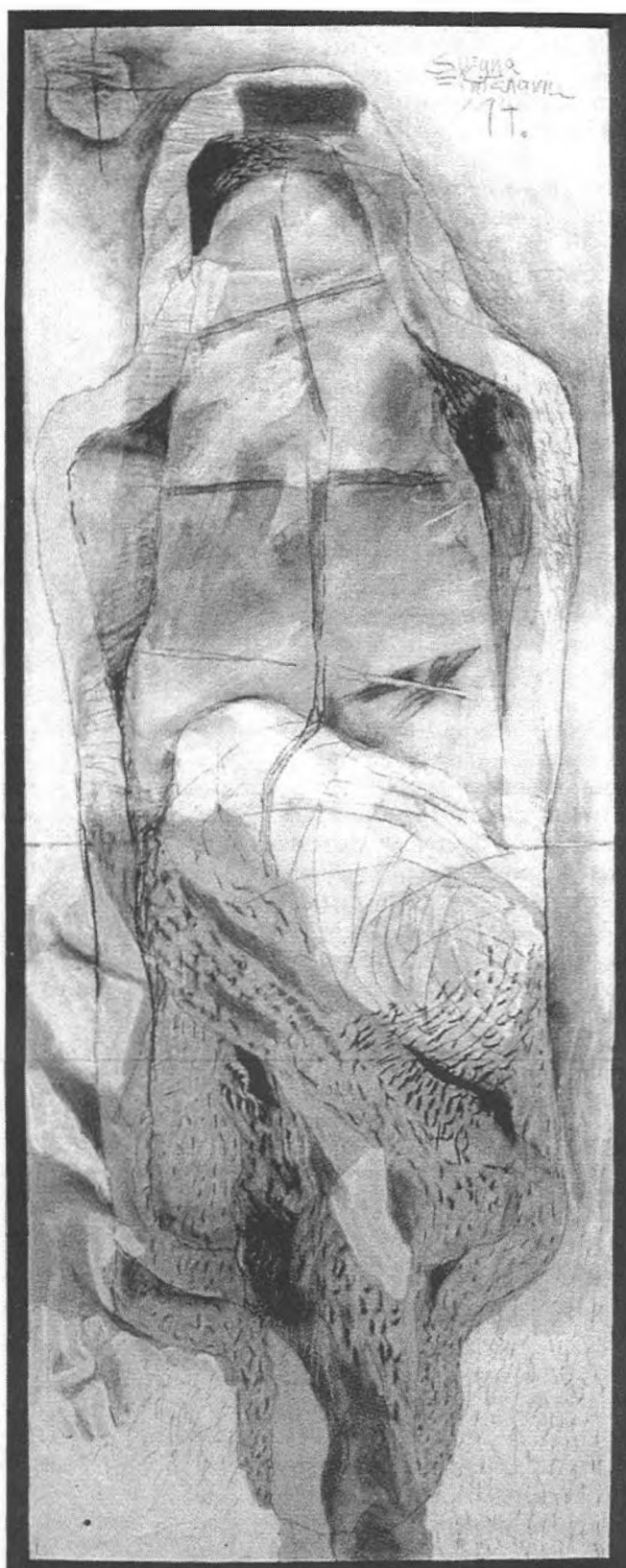
Lucrările doamnei **Susana Fântănariu** sînt poezii vizuale, în care sînt ambalate firele, secretele sufletului omenesc. Aceste „producții” lirice, pătrund în noi, ne șochează, ne destăinuiesc secretele adînci, cu întinderea formei asupra privirii noastre. Firele și ambalajul sînt sprijin și ajutor ca să descoperim în această operă feminitatea eternă și ortodoxia milostivă și curățătoare. Toate sînt legate de toate, nu am avut îndoială de la început că stau în fața unor opere, care prin spectaculozitatea lor pătrund în suflet și apoi în creier, dîndu-ne siguranță estetică și morală.

Sculptura lui **Béla Szakáts** transmite o civilizație plastică transfigurantă, omogenă, totul se pare organic, cristal și profund. Strălucirile cromatice aduc la suprafață vechea plasticitate. Idolii, formele „turtite” transfigurate păsesc înainte și se opresc deodată în spațiul extern al lumii. Pentru noi se varsă al lor sînge, și ne înălțăm.

Am văzut opere, grafică și sculptură mică – de mare generozitate – într-un spațiu care a fost menit să slujească succesul acestor lucrări.

Seara, la ora 20, am participat la „garden party” de pe teritoriul minunat al Șantierului de artă din Csongrád, unde Dixilandul **BLASKÓ BAND** a susținut un concert minunat. În cadrul seratei am avut ocazia să cunosc și alți artiști din Timișoara, fiind invitat în atelier. În numărul viitor al săptămînalului voi reveni cu un portret, cu portretul pictorului **Viorel Cosor**. Așa a fost la Csongrád....

Foto și text: Șt. Oroian

PROGRAME TV

2 AUGUST – 8 AUGUST

Foia
românească

7

Programul MTV1

Az MTV mősora
Augustus 2. hétfő

5.57 Hajnali gondolatok 6.00 Szabadság tér 9.00 Bor és hatalom (spanyol sorozat) 9.30 Cigánykerék 10.00 Öröm krumpli, hajam kóc 10.15 Feles Elek 10.25 A Hold háza 10.55 Szomszédok (ism.) 11.30 A homok titkai (brazil sorozat) 12.00 Híradó 12.30 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sorozat) 13.25 Nemzetiségi magazinok 14.25 A pampák királya (brazil sorozat) 15.20 Kincsestár 16.55 Szívpró gim (ausztrál spozat) 17.45 Körzeti híradók 18.00 Gyorssegély 18.10 Új Reflektor Magazin 18.40 Teljes napfogyatkozás Magyarországon 18.45 Mekk mester 19.00 A bestia (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Telepódium 21.10 Trópusi hőség 22.00 Teljes napfogyatkozás 22.10 Hírek 22.15 Aktuális 22.35 Kenő 22.40 Világkép 23.15 Amíg még élünk (angol sorozat).

Augustus 3. kedd

5.57 Hajnali gondolatok 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.00 Bor és hatalom (spanyol sor.) 9.35 Ficánkoló 9.40 Benedek Elek meséi 9.55 Majmoparádé 10.00 Öröm krumpli, hajam kóc 10.25 A Hold háza 10.55 A tenger magazinja 11.30 A homok titkai (brazil sor.) 12.00 Híradó 12.30 Szerelmek Saint-Tropez-ban 13.25 Nemzetiségi magazinok (szlovén, német) 14.25 A pampák királya (brazil sorozat) 15.20 Kincsestár 16.25 Kormányváró 16.55 Szívpró gim (ausztrál sorozat) 17.45 Körzeti híradók 18.00 Katolikus krónika 18.25 Jelták 18.40 Teljes napfogyatkozás Magyarországon 18.45 Mesefilmek 19.00 A bestia (br. sor.) 19.30 Híradó 20.00 Elképesztő övezet (amerikai sorozat) 20.45 Kérem a következőt! 21.00 Telemázi 21.25 Teljes napfogyatkozás... 21.36 A huszadik század nagy románcai (angol sor.) 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.30 Publikum 23.05 Kér Royal (német tévéfilmsorozat).

Agusztus 4. szerda

5.57 Hajnali gondolatok 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.00 Bor és hatalom (sp. sor.) 9.35 Ficánkoló 9.45 Egéből pottyant mesék 9.50Tűf-tűf elefánt 10.05 Hórapsoroló 10.40 A Nap (sor.) 11.00 Magyarország 2000 11.30 A homok titkai (brazil sorozat) 12.00 Híradó 12.30 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sorozat) 13.25 Nemzetiségi magazinok (horvát, román) 14.25 A pampák királya (brazil sorozat) 15.20 Kincsestár 16.55 Szívpró gim (ausztrál sorozat) 17.45 Körzeti híradók 18.00 Hazanézó 18.40 Teljes napfogyatkozás 18.45 Mesefilm 19.00 Rabszolgasors (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 A fiam barátja (francia-svájci film) 21.45 Teljes napfogyatkozás... 21.55 Hírek 22.00 Aktuális 22.20 Kenő 22.25 A legjobb szándékok. (svéd sorozat) 23.50 Jazzterday.

Augustus 5. csütörtök

5.57 Hajnali gondolatok 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.00 Bor és hatalom (spanyol sor.) 9.35 Zsebtvé 10.10 Feles Elek 10.20 Boks-suli 10.35 A Nap 10.55 Thalassa – A tenger 11.30 A homok titkai (brazil sorozat) 12.00 Híradó 12.30 Szerelmek Saint-Tropez-ban 13.25 Együtt 14.20 A pampák királya (brazil sorozat) 15.20Kincsestár 16.55 Szívpró gim (ausztrál sorozat) 17.45 Körzeti híradók 18.00 Utmutató 18.30 Teljes napfogyatkozás Magyarországon 18.35 Pampallini és a vizió 18.50 Rabszolgasors (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Kisváros (sor.) 20.30 Ki marad a végén? 21.00 Lehetetlen? 21.40 Teljes napfogyatkozás... 21.45 Klip-plusz 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.35 Sors (egyiptomi-francia film).

Augustus 6. péntek

5.57 Hajnali gondolatok 6.00 Szabadság tér 9.00 Bor és hatalom (spanyol film) 9.35 Szimat Szőrény 10.00 Mondák a magyar történelemből (sor.) 10.15 Boks-suli 10.30 A Nap 10.55 Énekelt versek 11.30 A homok titkai (brazil sorozat) 12.00 Híradó 12.30 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sorozat) 13.30 Csillagok égen és földön (amerikai sor.) 14.25 Kincsestár 16.00 Körzeti magazinok 17.00 Együrrük 17.30 Téka 17.40 Teljes napfogyatkozás 17.45 Körzeti híradók 18.00 Ablak 18.50 Rabszolgasors (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Vágyak földje (francia sor.) 20.50 Teljes napfogyatkozás 21.00 Lopott szépség (olasz-angol-francia film) 23.00 Hírek 23.05 Aktuális 23.25 Kenő 23.30 Amíg még élünk (angol sorozat).

Augustus 7. szombat

6.00 Aranyfűst 8.00 Hol-mi? 8.30 Jó reggelt adj, Istenem! 8.40 Pityke 8.40 A Nap 9.00 Szókimondó (ism.) 10.05 Grant kapitány gyermekei (szovjet sor.) 11.15 Csillagok égen és földön (amerikai sor.) 12.00 Hírek 12.05 Euro-percek 12.15 Visszatérés édenben (ausztrál sor.) 13.05 Pannon enciklopédia 14.00 Amerikai fogócska (amerikai film) 16.00 Delta 2000 16.30 A Századunk Műhelyéből 16.55 Taljánok Csiszmaországban (dok.-film) 17.30 Zeneszombat 18.25 Teljes napfogyatkozás 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Lotóshow 19.20 Európai időjárás 19.25 Teljes napfogyatkozás 19.30 Híradó 20.00 Szeszélyes évszakok 21.00 A néma szemtanú (angol sorozat) 22.40 Kenő 22.45 Tabánkoncert '99.

Augustus 8. vasárnap

6.30 Gazdaképző 7.00 Így szól az Úr! 7.05 Varázsvilág 7.15 Minimanók 7.30 Bicsibocs kalandjai 7.55 Allatmesék 8.20 A te mozd 9.55 Tévémagiszter 10.55 „Ajándék a nemzetnek” 11.30 Püder 12.00 Hírek 12.10 Szerencsepercek 12.40 Nóták 13.10 Gazdtévé (magazin) 13.50 Pillangóval az ég felé (francia-olasz-svájci film) 15.35 Örömhír 16.00 Háló 16.35 Helló, világ! (magazin) 17.25 PoliTour 18.00 Egy erdő élete (angol dokumentumfilm) 18.50 Teljes napfogyatkozás 19.00 A Hét 20.00 A felső tízezer (amerikai tévéfilm). 21.35 Hangszál(i) 22. Mustra (magazin) 22.30 TS.

Programul TV2

A TV2 mősora

5.50 Faluvilág 6.00 Reggeli kiadás 7.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 TV2 Matiné 10.00 Brooklyn-híd (am. sor.) 10.25 Kakuk! 10.55 Közvetlen ajánlat 11.20 Mindent tudni akarok! 11.25 Plusz 11.50 Elbűvölő szélhámos (francia film) 13.40 Stefanie (német sor.) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciófilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Kassandra (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (dél-amerikai sorozat) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sorozat) 19.55 Észak és Dél (amerikai kalandfilmsorozat) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Az ötödik dimenzió (am. fant. sor.) 23.05 Magyarok a délszláv háborúban (dokumentumfilm) 24.00 Kuk@c 0.25 Premier 0.50 Vers éjféli után.

5.50 Faluvilág 6.00 Reggeli kiadás 7.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 TV2 Matiné 10.00 Brooklyn-híd (am. sor.) 10.25 Kakuk! 10.55 Közvetlen ajánlat 11.20 Mindent tudni akarok! 11.25 Plusz 11.50 A nagy hazardőr (amerikai westernfilm) 13.40 Stefanie (német sor.) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai-német sor.) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Kassandra (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 19.55 Xena (amerikai fantázia-sor.) 20.50 Időzsaru (amerikai sorozat) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Szép új világ (világmagazin) 0.10 A tudás titkai 0.35 Vers éjféli után.

5.50 Faluvilág 6.00 Reggeli kiadás 7.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 TV2 Matiné 10.00 Brooklyn-híd (am. sor.) 10.25 Kakuk! 10.55 Közvetlen ajánlat 11.20 Mindent tudni akarok! 11.25 Plusz 11.50 A nagy hazardőr 2. (amerikai westernfilm) 13.40 Stefanie (német sor.) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciófilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Kassandra (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 19.55 Friderikus szuper show 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Szerelmek bolondjai (amerikai film) 0.25 A Duna krónikája 0.50 A tegnapi csodái 1.15 Vers éjféli után.

5.50 Faluvilág 6.00 Reggeli kiadás 7.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 TV2 Matiné 10.00 Brooklyn-híd (am. sor.) 10.25 Kakuk! 10.55 Közvetlen ajánlat 11.20 Mindent tudni akarok! 11.25 Plusz 11.50 A nagy hazardőr 3. (amerikai westernfilm) 13.40 Stefanie (német sor.) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciófilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Kassandra (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 19.55 Forró nyomon 20.50 Rex felügyelő (német-osztrák film) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Forrongó világ (am. sor.) 23.55 Follow me! 0.25 Segíts magadon! 0.50 Vers éjféli után.

5.50 Faluvilág 6.00 Reggeli kiadás 7.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 TV2 Matiné 10.00 Brooklyn-híd (am. sor.) 10.25 Kakuk! 10.55 Közvetlen ajánlat 11.20 Mindent tudni akarok! 11.25 Plusz 11.50 A nagy hazardőr (amerikai westernfilm) 13.40 Stefanie (német sor.) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Baywatch (amerikai akciófilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Kassandra (venezuelai sor.) 17.40 Luz María (dél-amerikai sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Marimar (mexikói sor.) 19.55 Nyári esti dárúd 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Szeszélyes éjszakák. Inkább a halál (amerikai thriller) 0.15 Vörös cipellők 3. (amerikai erotikus film).

6.00 Gyökereink 6.30 Könyvek könyve 7.00 TV2 Matiné 10.00 Az ifjú Superman kalandjai (amerikai sor.) 10.30 Egy úr az úrból (am. sor.) 11.00 Gimidili (amerikai ifjúsági sorozat) 11.25 Partytév 12.25 Slágerlista 12.55 Madison (kanadai ifjúsági film) 13.20 Miért éppen Alaszka? (amerikai sor.) 14.10 Sögun (amerikai kalandfilmsorozat) 15.55 Rio Lobo (amerikai western) 18.00 Szerelmek első látása 18.30 Tények 19.00 Herkules (amerikai fantáziasorozat) 20.00 48 óra (amerikai akciófilm) 21.45 Halalos játékok (amerikai akciófilm) 23.25 Meghökkenő találkozások (amerikai sorozat) 24.00 Álmod mester (amerikai erotikus film).

6.00 Reggeli gondolatok 6.30 Könyvek könyve 7.00 TV2 Matiné 9.35 Családi kötelékek (amerikai vígjáték) 10.00 Enola Gay (amerikai kalandfilm) 12.35 Lacikonyha 13.00 Titokzatos természet (amerikai természetfilm-sorozat) 13.50 Hurra, utazunk! (utazási magazin) 14.20 A hegyi doktor (német sorozat) 15.10 A bűvész (amerikai bűnügyi film) 16.10 MacGyver (amerikai sorozat) 17.05 A Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 18.05 Mission Impossible – Az akciósorozat (angol akciófilm-sorozat) 19.00 Napló 20.00 A francia kalóz szeretője (amerikai kalandfilm) 21.55 Knight Rider team (amerikai akciófilm-sorozat) 22.55 Góli Góli! 24.00 Őn is lehet gyilkos (magyar vígjáték) 2.10 Premier 2.35 Vers éjféli után.

Programul RTL Klub

RTL Klub mősora

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Recept Klub 9.15 Rajzfilm Klub (ism.) 10.40 Második csók (fr. sor., ism.) 11.05 Televásár 11.35 Antenna (ism.) 12.05 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Televásár 14.00 Klip Klub 14.25 Rajzfilm Klub 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 A második csók (fr. sor.) 16.05 Sliders (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 Time Trax – Hajtsza az időn át (am. sorozat) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sorozat) 18.45 Híradó 19.15 Fókusz 19.50 SeaQuest DSV – A mélység birodalma (amerikai sci-fi sor.) 20.45 A világ leggazdagabb macskája (amerikai vígjáték) 22.20 Híradó 22.35 Pasik (amerikai vígjátéksorozat) 23.00 Kész átvérés 23.30 Pont hu 24.00 Fókusz (ism.) 0.30 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Recept Klub 9.15 Rajzfilm Klub (ism.) 10.05 Az első csók (fr. sor., ism.) 10.40 Második csók (fr. sor., ism.) 11.05 Televásár 11.35 A Dunánál 12.05 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Televásár 14.00 Klip Klub 14.25 Rajzfilm Klub 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 Második csók (fr. sor.) 16.05 Sliders (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 Time Trax – Hajtsza az időn át (am. sorozat) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sorozat) 18.45 Híradó 19.15 Fókusz 19.50 Az igazságosztó (amerikai akciófilm-sorozat) 20.45 Hőség Laguna Beach-en (amerikai krimi) 22.40 Híradó 23.05 Pasik (amerikai vígjátéksorozat) 23.30 MMM (Mi? Mennyi? Miért?) 0.30 Fókusz (ism.) 1.00 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Recept Klub 9.15 Rajzfilm Klub (ism.) 10.05 Az első csók (fr. sor., ism.) 10.40 Második csók (fr. sor., ism.) 11.05 Televásár 11.35 Pont hu (ism.) 12.05 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Televásár 14.00 Klip Klub 14.25 Rajzfilm Klub 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 Második csók (fr. sor.) 16.05 Sliders (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 Time Trax – Hajtsza az időn át (am. sorozat) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sorozat) 18.45 Híradó 19.15 Fókusz 19.50 Medicopter 117 – A légimentők (német akciófilmsorozat) 20.45 Menekülés a pokolból (amerikai akciófilm) 22.20 Híradó 22.35 Pasik (am. sor.) 23.00 Dóra mozija 23.30 Mesék a kriptából (amerikai horrorsorozat) 24.00 Fókusz (ism.) 0.30 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Recept Klub 9.15 Rajzfilm Klub (ism.) 10.05 Az első csók (fr. sor.) 10.40 Második csók (fr. sor., ism.) 11.05 Televásár 11.35 Dóra mozija (ism.) 12.05 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Televásár 14.00 Klip Klub 14.25 Rajzfilm Klub 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 Második csók (fr. sor.) 16.05 Sliders (am. sor.) 16.55 Mire gondolok? 17.00 Time Trax – Hajtsza az időn át (am. sorozat) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sorozat) 18.45 Híradó 19.15 Fókusz 19.50 Cobra 11 (német akciófilm-sorozat) 20.45 Mi van, doki? (amerikai vígjáték) 22.25 Híradó 22.40 Pasik (amerikai vígjátéksorozat) 23.05 Megdöbbentő világ – Riporterek Klubja 0.05 Fókusz (ism.) 0.35 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.05 Recept Klub 9.15 Rajzfilm Klub (ism.) 10.05 Az első csók (fr. sor., ism.) 10.40 Második csók (fr. sor., ism.) 11.05 Televásár 11.35 Bibliai kalandok 12.05 Paula és Paulina (ism.) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Televásár 14.00 Klip Klub 14.25 Rajzfilm Klub 15.10 Az első csók (fr. sor.) 15.40 Második csók (fr. sor.) 16.05 Sliders (amerikai sorozat) 16.55 Mire gondolok? 17.00 Time Trax – Hajtsza az időn át (am. sorozat) 17.50 Mire gondolok? 17.55 Paula és Paulina (mexikói sorozat) 18.45 Híradó 19.15 Fókusz 19.50 Koóstoló 20.45 Európai vakáció (amerikai vígjáték) 22.20 Híradó 22.35 Pusszantlak, drágám! (am. sor.) 23.05 Erotikus fantáziák (amerikai erotikus sorozat) 23.30 Életveszélyben 0.30 Fókusz (ism.) 1.00 Divatklip.

6.30 Bibliai kalandok (ism.) 7.00 Kölyöklklub 10.45 Csörre töltve 11.15 Mágusok (ausztrál-lengyel sor.) 11.40 Mire gondolok? 11.45 Bravo Tv 12.45 RTL Klub Road Show 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Kedvenc magazin 13.40 Kaleidoszkóp (angol kalandfilm) 15.25 A Marseille-i szerződés (angol krimi) 16.55 Így készült: Csúcsformában (werkfilm) 17.05 Kung-fu (amerikai sor.) 17.55 Mortal Kombat Conquest (amerikai akciófilm-sorozat) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz plusz 19.35 Galla-mappa 20.00 Cisco Kid (amerikai vígjáték) 21.40A kíméletlen (franci akciófilm) 23.45 Híradó 24.00 Gengszterfilm rockfesztivál 1–2. 0.55 Fókusz plusz 1.15 Divatklip.

6.30 Ez nem boszorkányság! (francia ismeretterjesztő sor.) 7.00 Kölyöklklub 10.55 Csörre töltve 11.25 Mágusok (ausztrál-lengyel sor.) 11.55 Mire gondolok? 12.00 Amate – A nagy fügefá (angol természetfilm) 12.55 Mire gondolok? 13.00 Hírek 13.10 Knight Rider (amerikai film) 14.05 Két tojás száz bakt csinál (amerikai vígjáték) 15.40 Linda 17.00 Orangyalok (olasz film) 18.45 Híradó 19.05 Akták 19.30 Vasárnapi kiadás (kulturális magazin) 20.00A félelem hálóiban (amerikai akciófilm) 21.35 Igaz történetek: Tévedés (amerikai film) 23.15 Híradó 23.30 Antenna (euro-atlanti magazin) 24.00 Amate – A nagy fügefá (angol természetfilm, ism.) 0.50 Akták (ism.) 1.10 Divatklip.

Programul TV România

A Román TV mősora

11.00 TVR Info 11.05 Serial. Mireasa cerșetoare 12.00 Ecclesiast 12.30 Medicina pentru toți 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Santa Barbara 14.00 Tradiții 14.30 Ecoturism 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Serial. O familie ciudată 17.00 TVR Info 17.10 Voie bună la TVR 18.00 TVR Info 18.05 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Camera misterelor 20.00 Serial. Preotul și circumărița 20.45 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Inelul cu briliant 21.55 Ordinea publică 22.05 Jurnalul de noapte 22.30 Planeta cinema 24.05 Întîlnirea de la miezul nopții.

6.00 Matinal național 8.30 Matineu de vacanță 10.00 TVR TVR Cluj-Napoca 11.00 TVR Info 11.00 TVR Info 11.05 TVR Iași 12.00 TVR Timișoara 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Santa Barbara 14.00 Dintre sute de catarge 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 De dor... 16.30 Serial. O familie ciudată 17.00 TVR Info 17.10 Voie bună la TVR 18.00 TVR Info 18.10 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Camera misterelor 20.00 Telecine-mateca 21.45 Jurnalul de noapte 23.00 Nodul Gordian 23.45 Festival Jazz.

6.00 Matinal național 8.30 Matineu de vacanță 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 TVR Info 11.05 TVR Iași 12.00 TVR Timișoara 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Santa Barbara 14.00 Concertele Golden Brau 15.00 Pro Patria 16.00 Video-disc folcloric 16.30 Serial. O familie ciudată 17.00 TVR Info 17.10 Voie bună la TVR, cu Golden Brau 18.00 TVR Info 18.05 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Camera misterelor 20.00 Serial: În lumea bărbatilor 20.30 Sub semnul Eclipsei 21.00 În compania vedetelor 21.50 În așteptarea lui Pavarotti 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Videoteca de aur 23.0 Bucuriile muzicii.

6.00 Matinal național 8.30 Matineu de vacanță 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 TVR Info 11.05 TVR Iași 12.00 TVR Timișoara 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Santa Barbara 14.00 Serial. Lumea bărbatilor 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Convițuiri 16.00 Vatra cîntecelor noastre 16.30 Serial. O familie ciudată 17.00 TVR Info 17.10 Voie bună la TVR 17.55 Rezultatele tragerilor Super Loto 5/40 și Expres 18.00 TVR Info 18.05 Corect 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Camera misterelor 20.00 Serial. Miracole 21.00 Reflecții rutiere 21.15 Cu ochii-n patru 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Pariul Trio 22.20 Film. Deșertul albastru 24.00 Concert estival.

6.00 Matinal național 8.30 Matineu de vacanță 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 TVR Info 12.00 TVR Timișoara 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Santa Barbara 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 De la lume adunate... 16.30 Serial. O familie ciudată 17.00 TVR Info 17.10 Voie bună la TVR 18.10 TVR Info 18.05 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Camera misterelor 20.00 Film. Perdeaua de foc 21.40 Călător în Țara Eclipsei 22.10 Jurnalul de noapte 22.25 Concertele Golden Brau 24.25 Cinematograful de noapte. Hotarul onoarei.

6.00 Matinal național 7.30 Desene animate 8.00 TVR Info 8.05 Serial. Povești de adormit copii 8.30 Film. 10.00 Întîlnirea de sîmbătă 12.00 La hanul cu melodii 12.30 A doua alfabetizare 13.00 TVR Info 13.10 Arca...Marine 15.10 Careul cu...ași 16.20 Lumea de mine 16.30 Serial. Aproape perfect 17.20 Săptămîna sportivă 18.00 Televenciclopedia 19.00 Jurnal. 19.30 Serial. Farmece 20.20 Film. Anii terror 22.00 TVR Info 22.05 Vedete în concert 23.45 Rock Pop Bazar.

6.00 Lumină din lumină 7.00 Desene animate 8.00 TVR Info 8.05 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Viața satului 12.00 Teazar folcloric 13.00 TVR Info 13.10 E șansa ta! 15.45 Serial. Mistere și minuni 16.30 Super Gol Show 17.15 Duminica sportivă 17.30 Serial. Aproape perfect 18.00 Serial. Mireasa cerșetoare 18.50 Tragerile Loto Special 19.00 Jurnal 19.30 Șapte zile în România 20.00 Film. Ferice tîrzie 21.45 Serial. Vizitatorul 22.30 Igaz történetek: Tévedés (amerikai film) 23.15 Híradó 23.30 Antenna (euro-atlanti magazin) 24.00 Amate – A nagy fügefá (angol természetfilm, ism.) 0.50 Akták (ism.) 1.10 Divatklip.

Vineri, 30 iulie
Sîmbătă, 31 iulie
Duminică, 1 august
Luni, 2 august
Marti, 3 august
Miercuri, 4 august
Joi, 5 august

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română

2 AUGUST, LUNI (redactor: Anamaria Brad)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Montaj de muzică populară – redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

3 AUGUST, MARȚI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 10.30 Buletin informativ, date meteo 10.45 Oameni celebri români – serial 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 AUGUST, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.00 „De la pașpe la opșpe – liceenii” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 AUGUST, JOI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.00 „De la pașpe la opșpe – liceenii” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămânii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 AUGUST, VINERI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 „Oameni care au fost...” – muzică, artă, literatură” – serialul Elenei Munteanu 11.20 Actualități la românii din Banatul Sârbesc – relatează Cornel Mata din Virșet 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.45 Revista presei „Foaia Românească” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 AUGUST, SÂMBĂȚĂ (redactor: Anamaria Brad)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.50 Recomandări culturale 15.00 „Party Time” – emisiune muzicală pentru tineret 15.30 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58 Încheiere.

8 AUGUST, DUMINICĂ (redactor: Anamaria Brad)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.00 Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00 „De la pașpe la opșpe – liceenii” (reluarea emisiunii de joi) 15.30 Retrospectiva evenimentelor politice ale săptămânii – program preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru 4 august 1999 (MTV1 ora 13.50) – reluare: 5 august 1999 (MTV2 ora 17.25)

Prima ediție din luna august a emisiunii Ecranul nostru este consacrată în întregime unui film despre Albumul Bartók al Formației Muzsikás. Premiera națională a albumului a avut loc în luna aprilie a acestui an, la Budapesta. Împreună cu Formația Muzsikás a evoluat pe scenă interpreta Márta Sebestyén, iar invitatul seratei a fost Alexandru Bălănescu, muzician român care trăiește în Anglia și este fondatorul Quartetului Bălănescu.

Curiozitatea Albumului Bartók este că el conține melodii populare și înregistrări autentice ale marelui etnomuzicolog, așa cum Bartók le-a auzit și le-a cules la începutul acestui secol. Bartók și-a conceput crezul în următorul fel: „Adevărata mea idee călăuzitoare este...: ideea înfrățirii popoarelor... în ciuda tuturor conflictelor și dezbinărilor. Această idee încerc să o slujesc în muzica mea din toate puterile; acesta este motivul că nu mă retrag din fața niciunei influențe, izvoarească ea de la slovaci, de la români sau de la arabi. Important este să fie pur, proaspăt și sănătos acel izvor!”

Specialiștii muzicii au prevestit cu mai multe luni în urmă că cel mai nou disc al formației Muzsikás va fi senzația muzicală a acestui deceniu.

Fiind întrebat despre colaborarea cu formația Muzsikás, Alexandru Bălănescu a mărturisit că „acum, când lucrez împreună cu Muzsikás simt că se împlinște un lucru important cu mine. Tot mai mult simt că înseamnă în viața mea originea, rădăcinile culturale, mediul de unde mă trag.”

În filmul realizat de Redacția Românească se destăinuie violonistul Sipos Mihály și Alexandru Bălănescu, respectiv vocalista Márta Sebestyén.

Realizator: Tiberiu Boca

FM 92,1 STEREO

RADIO VOCEA

EVANGHELIEI ORADEA

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Cartea pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00–18.45

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15–21.30

Foto: Ana Radics Repisky

Flori în mii de culori...

Gastronomice

Caise cu orez

1/2 kg caise proaspete, 300 g orez, câteva linguri zahăr, coaja de lămâie rasă, 1 litru apă, 2 linguri unt, sare.

Caisele se taie sferturi, se pun apa și coaja de lămâie să fiarbă. Se adaugă orezul, zahărul, sarea, caisele și se lasă să mai fiarbă împreună 20 minute. Se adaugă untul topit înainte de a servi. Se servesc calde sau reci.

Plăcintă cu caise

100 g unt, 1 pahar zahăr, 2 pahare făină, 3 ouă, zahăr vanilat, 1 pachet praf de copt, puțină sare, coaja de lămâie rasă, 500 g caise, 100 g zahăr.

Se freacă untul cu zahărul (1 pahar), se adaugă gălbenușurile, zahărul vanilat, praful de copt, coaja de lămâie, sarea, albușurile bătute spumă și la urmă făina. Se face un aluat moale. Se lasă să stea două ore la rece, se împarte coca în două părți, se întinde o jumătate în tava unsă, apoi se așază caisele spălate și curățate de simburii amestecate cu zahăr după plac, iar deasupra cealaltă foaie. După ce s-a copt se taie în bucăți potrivite și se pudrează cu zahăr vanilat.

**Caisată
(băutură alcoolică)**

3 kg caise coapte dar relativ mici, 3 kg zahăr, 1 1/2 spirt alb.

Se spală caisele, se înțepă de câteva ori cu un ac gros și se pun într-o sticlă cu gâtul larg (de 5–6 l). Se așază caisele și zahărul în straturi alternative, ultimul strat fiind din zahăr. Se toarnă spirtul, se leagă gâtul sticlei cu celofan sau cu pergament și se ține 3–4 săptămâni la loc înșorit, clătinând foarte ușor sticla la 2–3 zile. După 3–4 săptămâni se așază sticla la loc răcoros. Când se servește băutura se strecoară printr-un tifon pus în două. Caisele se pot întrebuița la umpluturi pentru prăjituri sau torturi sau se pot fierbe în apă cu puțin zahăr și servi drept compot.

Staruri-mămici

De câteva săptămâni Cindy Crawford (33 ani) a devenit mămică unui băiețel de 3,600 kg și 50 cm lungime pe care îl cheamă Presley Walker. După divorțul de actorul Richard Gere, super-modelul s-a recăsătorit în '98 cu Rande Gerber (37 de ani), seducătorul proprietar al unor cluburi de noapte de primă mână. Tatăl micuțului este la fel de fericit...

La fel de fericiți sînt Vanessa Paradis și Johnny Depp, părinții unei adorabile fetițe, Lili-Rose Melody, ce avea la naștere 3 kg și o lungime de 51 cm. Pentru a fi cît mai mult aproape de micuța Lili-Rose, Vanessa a decis să o alăpteze. De asemenea, pentru a nu afecta în nici un fel sănătatea micuței, tînăra mamă a optat pentru naștere naturală, refuzînd analgezicele propuse. Și încă un detaliu: nici ea, nici Johnny Depp nu au dorit să cunoască sexul pruncului înainte de naștere, surpriza fiind trăită din plin.

La Giula s-a redeschis

Restaurantul „Pescarul”

Cunoscutul oraș balneoclimateric din sud-estul Ungariei, Giula, s-a îmbogățit cu un nou complex ospitalier: în incinta băilor, str. Part nr. 3, a fost dat în folosință restaurantul „Pescarul”, cu o grădină de vară și un minihotel cu 10 camere dotate cu aparatură corespunzătoare zilelor noastre (tv, telefon, etc.). Acest complex asigură oaspeților dornici să-și petreacă zilele de odihnă în Giula alături de specialități de pește și un sortiment bogat cu preparate culinare maghiare. Informații detaliate se pot afla la telefonul: 00-36-66/466-303. Vă spunem: bine ați venit la noi și poftă bună!

MICA PUBLICITATE

Magazinul Nyisztor din centrul comunei Micherechi

Vă așteaptă cu un sortiment bogat de produse alimentare la prețuri accesibile.

Tot aici se pot procura folii din polietilenă și material plastic la prețuri convenabile.

Așteptăm cumpărătorii noștri la adresa:
Micherechi, str. Kossuth nr. 105.
Tel.: (66) 375-038

Atenție, filateliiștii!
VÎNZARE – CUMPĂRARE de mărci poștale, seri și colecții complete!
ESTIMARE – ATESTARE de colecții și unicate!
Pe adresa:
EXKLUSIV-PHILATELIA Kft.
H-5700 GYULA
Tiborc u. 18.
Tel./fax: 463-341

Vînd tehnologie completă cu rețetă de vînzare pentru fabricat paste făinoase. Capacitate între 80-140 kg/oră. Tel.: 06-30/92-55-583.

Există în Giula un loc unde se poate mîncă ieftin și bine?

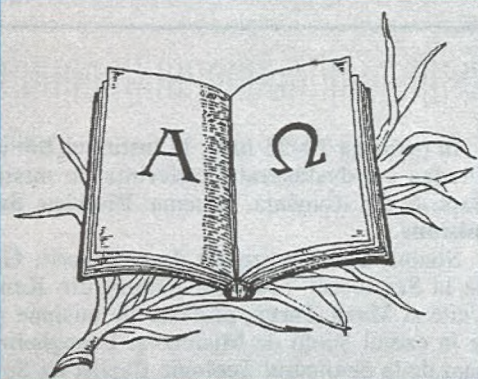
DA! la

Restaurantul „Carul cu bere” (Sörpince)

din Giula, Piața Kossuth nr. 2.

- Preparate ale bucătăriei tradiționale maghiare și românești
 - Mese festive
 - Sărbătorirea unor evenimente de familie
 - Întîlniri ale oamenilor de afaceri
- Informații la telefon:
66/362-382

ISUS SALVATORUL

Supliment al săptămânalului **Foia**
românească

* Anul 2 Nr. 7 *

iulie 1999

EDITORIAL

Familia puternică cu respect pentru Dumnezeu

„Domnul, Dumnezeul tău, te va face să intri în țara pe care a jurat părinților tăi, lui Avram, lui Isaac și lui Iacov, că ți-o va da. Vei stăpâni cetăți mari și bune pe care nu tu le-ai zidit, case pline de tot felul de bunuri pe care nu tu le-ai umplut, puțuri de apă săpate pe care nu tu le-ai săpat, vii și măslini pe care nu tu i-ai sădit. Când vei mânca și te vei sătura, vezi să nu uiți pe Domnul care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei. Să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, să-l slujești și pe Numele Lui să juri. Să nu vă duceți după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor din jurul vostru; căci Domnul Dumnezeu tău, este un Dumnezeu gelos în mijlocul tău. Altfel, Domnul, Dumnezeul tău, S-ar putea aprinde de mânie împotriva ta și te-ar putea nimici de pe fața pământului.” (Deuteronom 6:10-15)

Sub titlul **Familia puternică** am studiat două dintre condițiile pe care membrii unei familii trebuie să le respecte, pentru ca relația lor să fie plină de armonie și de bună înțelegere: ascultarea de Dumnezeu, comunicarea unii cu ceilalți și educarea copiilor, împlinirea poruncilor lui Dumnezeu în mintea și-n inima lor.

În rândurile care urmează, vă invit să studiem împreună o altă condiție a fericirii și trăiniciei familiei: teama sau respectul pentru Dumnezeu. Poate că veți zice - bine, dar acesta este cel mai des sentiment întâlnit la oameni, fiecare om se teme de Dumnezeu. În realitate, însă, lucrurile nu stau tocmai așa. Oamenii, în aparență, se tem de Dumnezeu doar atunci când vreo nenorocire se abate asupra lor: când au loc mari inundații, când se pornește vreun război, când bănuiește vreo boală ssecerând viața multor oameni, când cineva moare pe neașteptate, etc. Oamenii se tem pentru moment, dar teama lor nu produce schimbare în viața lor, sau în atitudinea lor față de Dumnezeu. Poate chiar înainte ca nenorocirea să fi trecut, oamenii îl uită pe Dumnezeu, fără să dorească să îl cunoască cu adevărat: cine este El, ce a făcut El pentru noi și ce poate face în viața noastră. Scriptura spune că „*dracii cred și se înfioară*”, ei cred în existența lui Dumnezeu, le este teamă de El, dar nu îl se supun și nu acceptă domnia Lui.

Știți cum suntem noi oamenii? Ne place și ne dorim să fim oameni binecuvântați de Dumnezeu, cu tot feluri de daruri bune: sănătate, putere de muncă, o profesie bună, o casă mare, copii frumoși, respect din partea oamenilor, dar când avem toate acestea nici nu ne dăm seama, cum se face, dar nu ne mai amintim, nu mai avem loc, timp, energie pentru Dumnezeu, pentru a face voia Lui în viața noastră. Și uite așa, simțim că lumea ne aparține și suntem stăpâni pe ce avem și siguri de ceea ce vrem să facem.

Dar, să ne reamintim că Dumnezeu are privirea îndreptată spre noi. Numai El ne vrea binele cu adevărat. Însă după ce ne-a dăruit atâtea binecuvântări, ne previne să nu îl uităm. Cât de ușor adoptăm noi un aer îngâmfat și mândru când primim binecuvântări și cu timpul ajungem să fim indiferenți față de Dumnezeu: „Cine mai are nevoie de Dumnezeu?”

Care este secretul pentru a birui o astfel de ispită? „*Să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, să-l slujești.*”

Când membrii unei familii au o teamă sfântă de Dumnezeu, ceva minunat se întâmplă în sânul acelei familii. Mândria și îngâmfarea personală devin tot mai palide, pe măsură ce teama de Dumnezeu crește. Să nu mă înțelegi greșit. Prin „*teamă de Domnul*” nu înțeleg groază, spaimă, sau a te simți înfricoșat în prezența lui Dumnezeu. Adevărata teamă este venerația Numelui Său Sfânt, un respect absolut pentru voia Sa suverană, a păstra cel mai mare respect pentru El. Cea mai mare bucurie a noastră este izvorâtă din faptul că Dumnezeu este Dumnezeul Atotputernic, Sfânt. Scriptura spune că tot ceea ce El promite, duce la bun sfârșit, cuvântul Său e *da și amin*. El merită, ca nimeni altul, respectul și încrederea noastră. Oamenii ne înșală, chiar cei dragi din familie se întâmplă să ne mintă, însă Dumnezeu nu își încalcă niciodată făgăduințele. El nu poate greși și nu poate fi influențat de nimeni ca să facă altfel de cum a spus.

Ce asigurare liniștitoare, ce încredere plină de pace dă această unei familii! Și cu cât se adâncește mai mult încrederea și respectul nostru pentru El, cu atât protecția și grija Lui pentru familia noastră sunt resimțite mai bine.

Probabil că acest adevăr a vrut să ni-l transmită prin cuvintele: „*Să nu vă duceți după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor din jurul vostru*” (Deuteronom 6:14)

Și noi suntem înconjuțați de dumnezei în adevăratul sens al cuvântului. Poate că nu sar în ochi așa de repede ca lemnul, piatra, sau metalul, dar există, fără îndoială. Doar pentru a da câteva nume, familiile de astăzi trebuie să înfrunte dumnezeul materialismului, al banilor, dumnezeii senzualității, imoralității, ai faimei, celebrității și puterii, ai drogurilor, ai alcoolului care subjugă mintea oamenilor, ai filosofilor și religiilor false făcute de oameni.

Cât de mulți și de primejdioși dușmani avem!

Familii puternice însă au un respect profund pentru Dumnezeu, pentru că sunt conștiente că „*Numele Domnului este un turn tare; cel neprihănit fuge în el și stă la adăpost*” (Proverbe 18:10)

Pastor Daniel Burtic

Actualitatea religioasă

Duminică, 27 iunie 1999, copiii Bisericii Baptiste române din Micherechi, împreună cu pastorul bisericii au făcut o vizită misionară la Biserica Baptistă din Cenadul Unguresc. Prin cântece și poezii, copii au adus multă bucurie în inimile credincioșilor. Dragostea pentru Dumnezeu și credința copiilor au adus pe fețele celor prezenți zâmbete calde și pline de nostalgie, după anii trecuți ai copilăriei lor. Mesajul rostit de pastorul **Daniel Burtic** a înviorat și a întărit credința fraților.

La această întâlnire au participat, de asemenea, doamnele **Maria Marin** și **Iulia Mărgărit**, profesoare de lin-

Copii de la Biserica Baptistă Română din Micherechi în misiune la Cenadul Unguresc

gistică la Institutul de Fonetică și Dialectologie **Al. Rosetti**, din București, împreună cu doamna **Ana Borbil**, de la Institutul de Lingvistică al Academiei Maghiare de Științe.

Duminică, 11 iulie 1999 s-a înscris ca o nouă zi de lucrare în agenda de misiune a fanfarei Bisericii Baptiste române din Micherechi. De fapt, se poate vorbi despre un turneu misionar de o zi desfășurat în trei Biserici Baptiste din România.

Fanfara, împreună cu pastorul bisericii au dus vestea bună și plină de speranță a Evangheliei Domnului Isus Cristos fraților din Bisericile Baptiste din Sălard, Tileagd și Alparia. Echipei de misiune din Biserica Baptistă din Micherechi, li s-a alăturat medicul **Mircea Matiuță** și soția dânsului, membri ai Bisericii Baptiste Emanuel din Oradea, precum și actorul **Alexa Corvin** împreună cu soția, membri ai Bisericii Baptiste din Deva. În rândurile care urmează dorim să vă prezentăm câteva date despre bisericile vizitate, cu această ocazie.

Biserica Baptistă din Sălard

Primul creștin baptist din această localitate a fost fratele **Petru Mihancea**, care în anul 1990 și-a pus propria casă la dispoziție pentru desfășurarea serviciilor de evanghelizare. În 1991, prin Harul lui Dumnezeu, 5 persoane au hotărât să-și pună încrederea deplină în Dumnezeu, primindu-L în inimile lor ca Domn și Mântuitor. În ziua de 26 noiembrie 1995, a fost inaugurată noua clădire a Bisericii Baptiste din Sălard, cu ajutorul Bisericii Baptiste Emanuel din Oradea. De fapt, Biserica Baptistă din Sălard este biserică misiune a Bisericii Baptiste Emanuel din Oradea. În august 1996, în noua clădire a bisericii s-a desfășurat primul botez. Anul acesta, în 23 mai, 6 persoane L-au mărturisit în apa botezului pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor personal. În prezent, biserica este păstorită de fratele **Vasile Sonea**, prezbiter al Bisericii Baptiste Emanuel.

Biserica Baptistă din Alparia

Biserica Baptistă din Alparia are 92 de membrii și în acest an sărbătorește 85 de ani de la inaugurarea bisericii. Istoria acestei biserici își are rădăcinile în Ungaria, într-o oarecare măsură. În anul 1892, fratele **Teodor Pinte**

Vizita fraților români de la Biserica Baptistă Română din Micherechi la frații din Sălard - România

împreună cu familia hotărâsc să se mute din satul lor natal Jaca-Ungaria, la Alparia în România. Dorința dumnealui era să împărtășească cu locuitorii acestui sat, vestea bună a Evangheliei. În 1906 a organizat un program de evanghelizare și l-a invitat pe cunoscutul evanghelist din acea vreme, fratele **Mihai Brumar** să prezinte mesajul mântuirii.

Dumnezeu a răsplătit credința și rugăciunile acestui om, astfel că, în 1908 s-au întors la Domnul fratele **Teodor Pinte** (bătrânul) și fratele **Pavel Petruș**, împreună cu soția **Elena**. De atunci biserica a crescut mult, având acum reprezentate toate categoriile de vârstă: copii, tineri și bătrâni. Biserica este păstorită de fratele **Viorel Sava**, care împreună cu soția dânsului **Vali Pentea Sava** desfășoară aici o lucrare deosebită.

Biserica Baptistă din Tileagd

Biserica Baptistă din Tileagd, al cărui pastor este fratele **Constantin Petruș**, are 90 de membrii, care sunt impli-

Tineri de la Biserica Baptistă Română din Micherechi în misiune la Tileagd - România

cați în diferitele lucrări ale bisericii: cor, grup de tineri, Școala duminicală, etc.

În lucrarea cu copii, în prezent, se desfășoară programul Awana, care reunește la fiecare întâlnire mulți copii din sat. Anul acesta, în data de 8 august va avea loc un botez Nou Testamental, când 3 persoane îl vor mărturisi pe Isus Cristos ca Mântuitor personal.

Duminică 18 iulie 1999, la Biserica Baptistă română din Micherechi s-a desfășurat concertul grupului muzical de misiune New Song, care reunește tineri creștini baptiști din România, Ungaria, Anglia și SUA. Acest grup este unul din proiectele fundației »Prietenie internațională« cu sediul în Ungaria și a fost inițiat de **Nina Stephenson** din SUA, misionară de 14 ani în Ungaria. Cântecele lor au înviorat inimile credincioșilor, iar mesajul pastorului **Lajos Kovacs** a constituit o provocare la a ne pune încrederea deplină în Dumnezeu, nu numai în vremurile de furtună din viața noastră, ci și atunci când ne merge bine și ne simțim în siguranță.

Biserica, de la tradiție la misiune

În perioada 20-23 iulie, la Institutul Biblic Emanuel din Oradea s-a desfășurat Conferința de misiune a Uniunii Baptiste din România, cu tema: **Biserica, de la tradiție la misiune**.

Studiul a fost prezentat de profesorii: **George Hunter** de la Seminarul Teologic Asbury din Kentucky, Statele Unite și **Mark Terry**, profesor de misiune și evanghelizare în cadrul Școlii de Misiune și Evanghelizare Billy Graham de la Seminarul Teologic Baptist de Sud, din localitatea Louisville, Kentucky.

Deoarece pentru credincioșii Bisericii Baptiste Române din Micherechi, luna iulie a stat sub semnul misiunii, am considerat că este bine ca această ediție a suplimentului să o rezervăm în întregime problemei misiunii.

În rândurile care urmează am pregătit pentru dumneavoastră un interviu cu cei doi profesori din SUA, care au susținut o serie de prelegeri în cadrul conferinței.

R: Tema conferinței este „Biserica, de la tradiție la misiune”. Cât de actuală, importantă și necesară credeți că este această temă?

Este importantă, în mare parte, deoarece în cele mai multe state din Occident cultura s-a schimbat mult mai repede decât Biserica. Și acest lucru înseamnă că din ce în ce mai mult, Biserica nu se mai potrivește locului în care a fost pusă, și tot mai puțini oameni, care nu au auzit încă de Hristos sau de Evanghelie, ajung să înțeleagă mesajul actual al Bisericii.

Să luăm de exemplu muzica tradițională a Bisericii. Credincioșii noștri de azi nu găsesc un interes deosebit în muzică cântată la orgă a secolului XVIII. Și ei nici un înțeleg acest gen de muzică. Astăzi, oamenii sunt orientați cultural înspre a aprecia alte genuri de muzică. Acesta este doar unul din multe exemple prin care putem arăta cum Biserica este chemată să-și schimbe stilul de închinare, cu scopul de a face mesajul Evangheliei mai clar pentru aceia care nu l-au înțeles niciodată.

R: În ce măsură tradiția din bisericile evanghelice din România reprezintă un obstacol în calea dezvoltării Bisericii ca ansamblu?

Tradiția ne poate fi folositoare dacă o folosim pentru a construi pe ea, dar în același timp ea poate fi un adevărat zid de închisoare care ține Biserica închisă înăuntru. Așa încât, ceea ce am dori să facem este să apreciem și să folosim diferite elemente ale tradiției din trecut, care, încă ne sunt folositoare, cum ar fi mesajul Evangheliei. Dar dorim să ne schimbăm metodologia în vederea unei mai bune abordări a nevoilor existente în societate.

Deci, dacă facem din tradiție o punte peste care să trecem mai departe, atunci ea ne este foarte folositoare, dar dacă permitem tradiției să definească sau să dicteze tot ceea ce facem, atunci ea devine o închisoare în care Biserica este robită.

R: Care sunt celelalte obstacole în calea dezvoltării Bisericii?

Eu cred că un alt obstacol în calea dezvoltării Bisericii de astăzi este accentul pus pe părtășie. Bineînțeles, fiecare biserică își dorește să aibă relații bune și o părtășie bună

Grupul A New Song în concert la Biserica Baptistă Română din Micherechi

în cadrul ei, dar pentru unele biserici acest lucru devine un scop în sine, centrul tuturor activităților bisericii.

Scopul nostru este să ajutăm biserica să devină „extrovertită”, să privească în afara propriilor ziduri, și să caute oportunități pentru misiune și lucrare în afara grupului de credincioși din biserică. Pentru prea multe biserici la ora actuală, obsesia lor este ca să existe o mare dragoste între membrii lor, să aibă grijă unii de alții, și aceste lucruri sunt importante, dar dacă asta e tot ce face biserica respectivă, atunci și-a pierdut echilibrul și nu mai are acea orientare spre exterior de care are atâta nevoie.

R: Care sunt principiile pe care biserica și pastorii trebuie să le cunoască, în vederea creșterii bisericii?

Sunt multe principii legate de dezvoltarea bisericii, de aceea este de ajutor să faci și puțină școală pentru a te pune la punct cu aceste principii, dar bineînțeles, putem menționa câteva dintre ele pe scurt.

Un principiu este că biserica se dezvoltă pe măsură ce ajunge la rețelele sociale ale oamenilor deja aflați în bi-

Fanfara Bisericii Baptistă Române din Micherechi în misiune la Biserica Baptistă din Tileagd

serică. Asta înseamnă că membrii bisericii ating viețile rudelor lor, prietenilor, vecinilor. Acest fenomen explică în parte creșterea bisericii și faptul că oriunde mergem, găsim o oarecare rată de creștere în fiecare biserică: oamenii care aduc alți oameni la biserică.

Un alt principiu este ceea ce noi numim „multiplicarea unităților”. Asta înseamnă că, pe măsură ce biserica își înmulțește numărul grupurilor mici sau mari, al corurilor, al adunărilor, ea se dezvoltă mai mult decât ar putea-o face prin simpla activitate continuă a misiunilor deja existente: cum ar fi închinarea, predicarea, grija pastorală sau educația creștină.

Într-adevăr, metoda viitorului pare a fi aceea a atingerii oamenilor prin intermediul lucrărilor specializate. Aș putea să vă dau un exemplu: mi s-a spus că aveți în România aproximativ 3 milioane de oameni dependenți de diferite substanțe, cum ar fi alcoolul sau drogurile. La început de secol, multe biserici vor lansa misiuni specializate în recuperarea acestor persoane, îi vor găsi pe acești oameni acolo unde se găsesc. Și chiar în timpul vieților noastre cred că vor apare zeci de mii, chiar sute de mii sau milioane de oameni ce vor fi fost eliberați de puterea acestor dependențe, datorită intervenției Bisericii în viața lor.

R: Cum apreciați lucrarea de misiune din România?

Apreciez imaginația pe care multe biserici o dovedesc. Ele recunosc România ca un câmp de misiune.

Bineînțeles există milioane de oameni în această țară, care nu au prea multe de a face cu credința creștină, și am rămas impresionat de capacitatea unor biserici de a stabili o punte de legătură cu anumite categorii de populație la care nu s-a mai ajuns până acum. Un grup anume care îmi vine în minte este cel al surzilor. Am avut ocazia să vizitez o biserică a celor cu deficiențe de auz, în București, și pot să spun că a fost o experiență deosebită.

Un alt exemplu este acela că în România, în doar ultimii 10 ani, bisericile și-au dezvoltat lucrarea cu țiganii de 3 sau 4 ori – am fost la o adunare a țiganilor, și a fost ceva extraordinar să văd această lucrare vitală de reproducere spirituală, chiar aici în România. În cele mai multe chestiuni, sfatul cel mai bun pe care vi l-aș putea da este să continuați să faceți ceea ce faceți.

R: Și dumneavoastră, pastor Terry...

Sunt impresionat de credincioșia bisericii din timpul persecuției, și de asemenea, am rămas impresionat de felul cum bisericile și pastorii lor au rămas credincioși cu toate că anii aceia au fost atât de dificili. Și acum, se pare că Domnul a deschis oportunități deosebite pentru bisericile evanghelice din România.

Eu am o viziune potrivit căreia, bisericile evanghelice din România pot deveni un instrument-cheie pentru evanghelizarea Europei de Est. Cred că există potențialul ca România să devină o bază de operațiuni, la fel cum era Antiohia odinioară. Astfel, eu am mari speranțe în ce privește dezvoltarea bisericilor evanghelice din România, și văd acest fenomen răspândindu-se din România în întreaga regiune.

R: Vă mulțumesc și Dumnezeu să vă binecuvânteze!

R: Din experiența dumneavoastră pastorală, cât și din lucrarea misionară pe care o desfășurați, vă rugăm să ne spuneți în ce măsură tradiția este un obstacol în vederea dezvoltării lucrării misionare?

I. T.: Ceea ce am observat în bisericile evanghelice din România este lipsa de preocupare din partea liderilor Bisericii de a comunica Bisericii aspectul misionar ca și funcție a Bisericii. De altfel cred că se lucrează extrem de puțin cu Biserica la cunoașterea propriilor ei funcții. Biserica știe că trebuie să se închine, să aibă părtășie, mai puțin însă se pune problema Bisericii angajată în misiune, în evanghelizare și chiar și în ucenicizare.

Misiunea fiind una din funcțiile Bisericii, cred că nu ar trebui să fie împiedicată de tradiție, ci ar trebui ca Biserica să fie echilibrată, dezvoltată normal și să aibă misiunea ca o funcție care este în exercițiu. Cred însă, că este un lucru care poate fi depășit mai ales acum, când Biserica are posibilitatea de a se exprima și manifesta în toate funcțiile ei, în afara celor două, pentru care se adună în biserică, mă refer la închinare și părtășie. Rolul important le revine păstorilor, liderilor de biserică, care trebuie să cultive și să dezvolte învățătura legată de misiune în Biserică.

Am făcut multe misiuni și de fiecare dată am luat cu mine oameni din biserică, care astfel au avut posibilitatea să vadă ce înseamnă frumusețea vieții de misiune și a experiențelor evanghelice. Experiențele acestea ne-au făcut și pe mine și pe ei să înțelegem, că acesta este modul de viață normal în care Biserica trebuie să viețuiască. Fără această funcție Biserica riscă să moară, și nu exagerez când spun lucrul acesta. Biserica riscă să moară dacă nu gândește în termenii misiunii și evanghelizării. Există o creștere internă, care are loc prin învățatură, prin convertirii, dar există și o altă latură, aceea de a crește prin extindere, prin ieșire spre alte localități, spre alte locuri unde există nevoie de evanghelizare.

R: Accentul potrivit pus pe funcția de misiune a bisericii, duce așa cum ați spus la o creștere și o dezvoltare, un progres al bisericii. Ați putea să ne exemplificați un caz concret în acest sens?

I. T.: Este ușor de observat, faptul că bisericile care ajung să se

Misiunea Bisericii Românești

Misiunea bisericii s-a constituit ca subiect al discuției pe care am avut-o cu profesorul Ilie Tundrea, profesor de viață spirituală, la Institutul Biblic Emanuel din Oradea.

Vă prezentăm în continuare acest interviu.

axeze doar pe învățatură și pe dezvoltare internă, sunt biserici care ajung să se îndrăgostească la un moment dat de studiu. Se hrănesc, dar nu știu pentru ce. Atunci, ceea ce este necesar bisericii respective, este ca o dată cu maturizarea ei în lucrurile Scripturale să poată ieși în afară și să ducă și altora mesajul Evangheliei. Altfel, chiar și celelalte funcții pot fi denaturate. O închinare, poate deveni doar un timp înțelept, logic, părtășia poate fi doar în termenii studierii Scripturii, cu multă răceală, pierzând acea căldură specifică părtășiei.

Eu cred că misiunea este necesară și acest lucru îl experimentez cu propria mea biserică din Tinăud, unde în ultima vreme cel mai mult pun accentul pe ieșirea în afară. Biserica fără misiune a stagnat, rămânând doar la oamenii care se convertesc din sânul bisericii - copii fraților. Chemarea bisericii este să iasă în afară și să comunice adevărul lui Dumnezeu, pentru a cunoaște și această creștere numerică.

R.: În ce măsură principiile de creștere a bisericii prezentate la această conferință se aplică în contextul evanghelic românesc?

I. T.: Această conferință s-a desfășurat la timp, pentru că, acum când biserica din România începe să-și revină din debusolările pe care le-a trăit timp de zeci de ani, ea trebuie să realizeze că este chemată să răspundă nevoilor sociale existente.

Ceea ce a fost deosebit în cadrul acestei conferințe este faptul că s-a adus în atenția cursanților aspectul creșterii bisericii prin rețeaua socială. Biserica ajunge să crească mai întâi prin membrii ei care trebuie să-și amintească de rudele pe care ei le au. Acest

lucru este specific bisericilor de la țară, întrucât fiecare clan care există poate fi atins de unul din membrii bisericii.

Un alt aspect este legat de prietenii membrilor bisericii, în mijlocul cărora biserica poate deschide o rețea socială de evanghelizare.

Un la treilea mod îl constituie vecinii membrilor bisericii și cred că în felul acesta se poate ajunge extrem de departe, înțelegând că fiecare convertit are datoria de a aduce pe altcineva la Cristos.

R.: Înțeleg că misiunea, în vederea atingerii scopului poate folosi mai multe părgii – evanghelizarea de la om la om, prin prieteni, rude, vecini. Există și alte părgii, mă gândesc la proiecte sociale și poate chiar politice...?

I. T.: Cred că este important ca biserica să păstreze un echilibru între sprijinul social și Evanghelia care se comunică, pentru că s-ar putea încuraja ca anumite biserici să investească foarte mult în valori sociale, pentru a sprijini pătura mai neajutorată a societății și să se piardă dimensiunea Evangheliei. Însă cred că ținându-le pe amândouă în echilibru, prin dezvoltări de orfeline, prin implicări de ajutoare sociale la nivel de organizații, biserica iese nu doar cu Evanghelie vorbită ci și cu una trăită, practică.

R.: La finalul acestui interviu vă rugăm să exprimați un gând pentru românii din Ungaria.

I. T.: Dumnezeu mi-a dat în vara aceasta posibilitatea să caut românii pe care îi avem în jurul României. Am avut bucuria să merg în misiune pentru patru zile în Ucraina, unde am întâlnit români din patru sate românești, cu peste 10 000 mii de români. Am constatat că pe lângă Evanghelia pe care noi le-o prezentăm, există și aceea sensibilizată românească pe care vor să o împărtășească cu noi.

Pentru două săptămâni am fost în Moldova împreună cu corul Institutului, unde am stat de vorbă cu frații care vorbesc aceeași limbă cu noi. Mărturisesc că am fost foarte bucurios să observ deschiderea și dragostea fraților pentru noi, chiar dacă nu ne-am mai văzut niciodată.

Referitor la frații mei din Ungaria m-aș bucura mult să-i cunosc, să pot împărtăși cu ei bucuria pe care o trăiesc din pricina Evangheliei. Le doresc multă bucurie și prosperitate spirituală.